

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

REDACTIE : RIDDER RENE VICTOR, HOOFDREDACTEUR
E. BOONEN, C. CAENEPEEL
REDACTIEADRES : PROF. MR. RIDDER RENE VICTOR, BRITSELEI 40, 2000 ANTWERPEN

DE LICHAMELIJKE SCHADE IN CIJFERS (tweede deel)

B. BLIJVENDE INVALIDITEIT

20. KAPITALISATIE — BASISINKOMEN

Uitspraak	Leeftijd Geslacht	Beroep	% B.I.	Basisinkomen (N = netto B = bruto F = forfait - = onbekend)	Tafels (V.A. = vaste annuïteiten L = Levie)
Hof Luik 2 — 23 okt 80 R.G.A.R. 82, 10441 De vergoeding door middel van kapitalisatie is de meest gepaste, aangezien zij de realiteit dichter benadert dan elke andere subjectieve en dus willekeurige methode. Er kan niet ernstig betwist worden dat in casu de getroffene een vermindering van zijn economisch potentieel ondergaat door de hinder die het licht bij de getroffene veroorzaakt, zodat deze een gekleurde bril moet dragen.	?	?	2	?	?
Rb. Luik 6 — 6 apr 82 Onuitgegeven	25 M	arbeider	4	452.114 B	L 6,5 % maandelijks 65 j.
Overwegend dat de lichte sequelen in het staande beroep van het slachtoffer een weerslag hebben op de beroepsactiviteit en de arbeidsgeschiktheid van het slachtoffer.					
Hof Luik — 18 jan 82 J.L. 82, 154 De kapitalisatieberekening biedt het grote voordeel juist rekening te houden met de leeftijd en met de duurtijd van de waarschijnlijke lucratieve overleving, d.i. met de periode tijdens welke de burgerlijke partij de gevolgen zal moeten ondergaan van de vermindering van haar arbeidsbekwaamheid die het essentiële element vormt voor de raming van deze schade. De kapitalisatierentevoet van 4,5 % stemt overeen met het gemiddelde rendement van een belegging over heel de duur van de overleving van de getroffene.	? M	?	5	? B	? 4,5 %
Rb. Luik 6 — 4 mei 82 Verz. 82, 405	58 V	bediende	8	327.227 -	L 6,5 % maandelijks 60 j.

Corr. Gent 6 — 22 mar 82	54 M	?	8	486.720 B	VA 5,5 % 65 j.
<i>Onuitgegeven</i>					
De deskundige stelt vast dat de invaliditeit een invloed zal hebben op de arbeidsbekwaamheid; bovendien is de waarde van het slachtoffer op de arbeidsmarkt aangetast zodat er aanleiding is tot kapitalisatie over te gaan. Het basisloon, ten tijde van de consolidatie, van 486.720 fr. wordt jaarlijks meetkundig verhoogd met 4,28 %, zijnde de gemiddelde jaarlijkse toename van de index tussen 1953 en 1980.					
Pol. Kraainem — 24 jun 82	41 V	kleuteronderwij- zers	8	638.805 B	? 8 % 55 of 60 j.
<i>Onuitgegeven</i>					
Heropening van het debat om de partijen de gelegenheid te geven de rechtbank in te lichten over de juiste pensioenleeftijd.					
Pol. Luik — 18 nov 82	26 M	arbeider	8	385.389 bruto - 10 %	L 5 % maandelijks 65 j.
<i>Onuitgegeven</i>					
Aangezien de loopbaan van de getroffene aanwijst dat, onafhankelijk van het ongeval, zijn beroepsbekwaamheid relatief zwak is, is het niet gepast te kapitaliseren op basis van het uurloon, maar dient als kapitalisatiebasis het jaarloon ten tijde van de uitspraak genomen, d.i. rekening houdend met de werkloosheidsdagen. Aftrek van sociale lasten aangezien de burgerlijke partij geen sociale voordelen zal verliezen; geen aftrek van fiscale lasten aangezien de vergoeding belastbaar is en het bedrag van de belasting thans niet bepaald kan worden.					
Hof Brussel 7 — 27 apr 83	36 V	lerares lichamelij- ke opvoeding	10	380.000 N	L 6 % 60 j.
<i>Verz. 83, 207</i>					
Corr. Nijvel — 26 jun 80	43 M	zelfstandige schrijnwerker	12	574.848 N	L 5 % maandelijks 70 j.
<i>R.G.A.R. 82, 10440</i>					
Netto aangezien niet blijkt dat de vergoeding belastbaar is. Basisloon = loon ten tijde van consolidatie (4 mei 1976) verhoogd met 15 %, rekening houdend met de constante stijging der inkomsten, waarvan met voldoende zekerheid kan worden aangenomen dat ze in de toekomst zal blijven voortduren. Kapitalisatie aangezien de sequelen (bewegingsbeperking van arm en been) de burgerlijke partij aantasten in haar beroep en op de algemene arbeidsmarkt.					
Corr. Charleroi 1 — 30 apr 82	? M	radiotechnieker	12	? N	L 5 % 60 j.
<i>Onuitgegeven</i>					
Overwegend dat het slachtoffer niet het bewijs levert van een verlies van sociale voordelen en dat de vergoeding niet belastbaar is; aangezien ze geen verlies van inkomen herstelt, dient de vergoeding op nettobasis te worden berekend. Gezien de onomkeerbare evolutie naar de vervroeging van de pensioenleeftijd, wordt de lucratieve levensduur bepaald tot 60 jaar. Er is geen reden het basisloon te verhogen met 20 %, aangezien de huidige economische toestand niet toelaat nog een belangrijke stijging der salarissen te verhopen en bovendien de burgerlijke partij ten gevolge van deze economische toestand het risico loopt werkloos te worden.					

Rb. Luik 6 — 8 nov 82	Verz. 83, 83	44 M	mecanicien- staalnijverheid	12	504.558 - L 6 % maandelijks 55 j.
-----------------------	-----------------	------	--------------------------------	----	--

Aangezien de steun van de staat en van de EEG aan de staalnijverheid afhankelijk worden gesteld van personeels-inkrimping en van veralgemeend brugpensioen, staat het met voldoende zekerheid vast dat de waarschijnlijke lucratieve levensduur van het slachtoffer 11 jaar is. Aangezien de kapitalisatierentevoet moet overeenstemmen met het gemiddelde rendement van een belegging over heel de kapitalisatieduur, wat in casu overeenstemt met een belegging op middellange termijn; aangezien obligatieleningen met een duurtijd van 8 tot 10 jaar thans een interest van 13 à 14 % geven; rekening houdend met een gemiddelde muntontwaarding van 7 à 8 %, lijkt het gerechtvaardigd te kapitaliseren à 6 %

Hof Bergen 3 — 24 feb 82	? V	kleuteronderwij- zerez	12	? N	—
<i>R.G.A.R.</i> 83, 10674.					

De burgerlijke partij werd uitgenodigd haar salaris ten tijde van de uitspraak kenbaar te maken. Het hof bepaalde nochtans reeds dat de kapitalisatie zou worden berekend op basis van 6 % van het nettosalaris, aangezien de deskundige had voorgesteld 6 % economische arbeidsongeschiktheid toe te kennen; de toegekende 12 % fysiologische invaliditeit had nl. geen gelijkwaardige economische weerslag, rekening houdend met de stabiliteit van betrekking van een functionaris. De overige schade — 6 % fysiologische invaliditeit materieel en 12 % — worden ex aequo et bono vergoed met 125.000 fr.

Corr. Brugge 8 — 26 feb 82	23 M	beroepsmilitair	12	391.680 N	VA 5 % 55 j.
----------------------------	------	-----------------	----	-----------	-----------------

Onuitgegeven
De kapitalisatiemethode wordt gebruikelijk toegepast — zelfs zo er geen reëel inkomstenverlies is — telkens als blijkt dat er een reële functionele hinder bestaat bij de uitoefening van de normale arbeidstaak met reëel verlies aan economische waarde op de arbeidsmarkt. De verslagen van de militaire geneesheer wijzen duidelijk op de verminderde kansen voor eiser als militair in de toekomst. Voor de begroting van het basisloon kan geen rekening worden gehouden met toekomstige weddeverhoging of promotiekansen, aangezien deze elementen te onzeker zijn en van te veel nevenfactoren afhankelijk. Gebeurlijke weddeverhogingen worden ondervangen door de vervroegde uitbetaling van een volledig kapitaal met goede beleggingsmogelijkheden.

Rb. Tongeren — 29 okt 80	15 V	scholierster	17	400.000 N	VA 5,5 % 60 j.
Hof Antwerpen 6 — 29 jan 82					
<i>R.G.A.R.</i> 83, 10675					

Leeftijd bij consolidatie 15 jaar, bij de laatste uitspraak 21 jaar. De beide beslissingen kapitaliseren op een fictief loon vanaf 23 jaar (zonder nochtans te verdisconteren wegens vervroegde uitkering, wel echter met toevoeging van de vergoedende interest vanaf consolidatie in 1976).

Corr. Gent 5 — 16 mar 82	40 M	handelsvertegen- woordiger	20	900.000 F	VA 6 % 65 j.
--------------------------	------	-------------------------------	----	-----------	-----------------

Verz. 82, 645
Het basisloon van 900.000 fr. wordt jaarlijks meetkundig verhoogd met 4,28 %, zijnde de gemiddelde jaarlijkse toename van de index tussen 1953 en 1980.

Pol. Brussel — 15 jun 82 <i>Onuitgegeven</i>	25 M	arbeider	20	640.560 -	L 5,5 % 60 j.
Hof Gent 8 — 8 feb 83 <i>Onuitgegeven</i>	23 V	zelfstandige bloemiste (kwekerij)	20	450.000 half bruto na atrek kosten	VA 5 % 65 j.
De semi-brutowinst bedroeg in 1978 330.000 fr. door de fiscus forfaitair bepaald volgens de bebouwde oppervlakte. Rekening houdend met de te verwachten verhogingen der winsten wordt het basisinkomen geraamd op 450.000 fr.					
Hof Luik — 15 dec 82 <i>J.L. 83, 145</i>	27 M	bediende	20	475.000 B	L 4,5 % maandelijks 65 j.
De jaarwedde, exclusief betaald verlof, van 451.440 fr. ten tijde van de uitspraak wordt forfaitair verhoogd tot 475.000 fr. aangezien het past rekening te houden met de betaalde vakantie, de toekomstige indexstijgingen en de muntontwaarding die, zonder aleatoir te zijn, nochtans moeilijk te becijferen zijn (hoe moeilijk, blijkt wel uit de raming van het hof: alleen rekening houdend met de betaalde vakantie bedraagt het jaarloon immers reeds 483.417 fr.). Splitsing tussen voorbij en toekomstige schade.					
Rb. Namen 2 — 25 jun 82 <i>Onuitgegeven</i>	27 M	vrachtwagen- chauffeur	23	400.000 netto + 10 %	L 5 % 65 j.
Nettobasisloon aangezien geen verlies van sociale voordelen en aangezien vervangingsinkomsten onderworpen zijn aan een bijzonder aanslagstelsel; verhoging met 10 % ten einde de toekomstige belasting te compenseren. Geen verhoging voor toekomstige muntontwaarding, aangezien het kapitaal onmiddellijk beschikbaar is en het aan de burgerlijke partij staat zich te vrijwaren tegen de gevolgen van een toekomstige muntontwaarding.					
Rb. Turnhout 6 — 20 sep 82 <i>Onuitgegeven</i>	30 V	werkloze huisvrouw	30	365.000 F vermengd	VA 5 % 65 j.
De rechtbank stelt vast dat de burgerlijke partij reeds sinds 1974 werkloos was. De huidige economische situatie laat niet toe te veronderstellen dat de burgerlijke partij in de toekomst enige lucratieve activiteit zal hervatten. Er kan derhalve geen rekening gehouden worden met een hypothetisch loon, aangezien de blijvende invaliditeit geen enkele financiële weerslag heeft op het vervangingsinkomen. Alleen de economische waarde van de huisvrouw, vermengd met de morele schade, wordt gekapitaliseerd à 1.000 fr. per dag.					
Corr. Brussel 17 — 15 jun 83 <i>Onuitgegeven</i>	55 M	directeur van maatschappij	30	? N	? 6,5 % 65 j.
De rechtbank kende het bedrag van het huidig loon niet en stelde alleen als principe dat, rekening houdend met het gemiddeld rendement van een belegging over de duurtijd van de waarschijnlijke overlevingsduur (10 jaar), een kapitalisatierentevoet van 6,5 % moest worden toegepast met als basisinkomen het nettoloon met reserves voor de eventuele belasting.					

Corr. Doornik 4 — 12 okt 82 <i>Onuitgegeven</i>	23 V	arbeidster	30	375.388 N	L 5 % maandelijks 60 j.
Netto aangezien vergoedingen die niet een loonverlies compenseren, niet belastbaar zijn. Rekening houdend met de economische conjunctuur en de huidige inkomenspolitiek, is het redelijk de verhoging van het basisloon tot 10 % te beperken.					
Pol. Aarlen — 28 jan 81 <i>R.G.A.R.</i> 83, 10580	43 M	kunstschilder	33	450.000 B	L 4,5 % 70 j.
De invaliditeit zal in dezelfde mate een weerslag hebben op de beroepsactiviteit van de getroffene wiens economische produktiviteit definitief verminderd zal zijn met 33 %. Het inkomen van 1976, vastgesteld op 300.000 fr., wordt forfaitair verhoogd tot een gemiddelde economische waarde van 425.000 fr., rekening houdend met de loonsstijgingen sinds 1976 en toekomstige promotiekansen.					
Rb. Kortrijk 1 — 25 nov 82 <i>Onuitgegeven</i>	20 M	metselaar	33	424.813 -	VA 5 % 65 j.
Voor de komende 45 jaren kan zowel verdedigd worden dat er loonsverhoging, inflatie en muntdepreciatie zal komen als men zegt dat er loonsvermindering en deflatie zal komen. De rechtbank kan dus geen reële basis vinden om 15 % toe te voegen bij het huidige loon van eiser.					
Corr. Denderm. 6 — 11 jan 82 <i>R.W.</i> 83-84, 595	35 M	monteur	66	500.000 B	VA 5 % 60 j.
Bruto-inkomen als basis aangezien er werkelijk loonverlies is. Als zelfstandige transporteur was het slachtoffer na zijn ongeval overgeschakeld naar loondienst, waar hij 187,55 fr. per uur verdiende i.p.v. de normale 249,80 fr. Kapitalisatie à 5 % en tot 60 jaar zoals voorgesteld door eiser.					
Hof Brussel 7 — 14 jun 82 <i>Rev.Jur.Brab.Wallon.</i> mar 83, 8	46 M	magazijnbediende	70	252.000 half netto	VA 5 % 65 j.
Kapitalisatie vanaf datum uitspraak op basis van 100 % blijvende invaliditeit en van het loon ten tijde van de consolidatie in november 1975.					
Hof Bergen 4 — 11 mar 83 <i>Onuitgegeven</i>	26 M	werkzoekend	75	366.299 N	L 6 % 65 j.
Het is thans zeker niet gemakkelijk voor de getroffene werk te vinden; dit belet nochtans dat hij in staat blijft zekere betrekkingen te bekleden en dat de gerechtsdeskundige zijn functionele ongeschiktheid op 75 % en niet op 100 % heeft bepaald. De vergoeding dient dus berekend op basis van 75 %. De loonbasis werd vastgesteld in akkoord tussen partijen na aftrek van 30 % fiscale en sociale lasten; voorbehoud wordt verleend voor de eventuele belasting die zal wegen op de vergoeding.					
Corr. Brussel 18 — 8 dec. 80 <i>R.G.A.R.</i> 82, 10495	18 V	dienster	100	half netto	rente
Voor de schade tussen de datum van ongeval (25.1.70) en 25.1.80 wordt een vergoeding toegekend gelijk aan 10 x het jaarsalaris (-10% sociale lasten) dat de getroffene zou hebben verdiend in 1980 + de vergoedende interest vanaf de gemiddelde datum. De toekomstige schade wordt vergoed met een maandelijkse rente gelijk aan het fictief huidige loon min de sociale lasten (23.850 fr.), jaarlijks aan te					

passen, niet aan de index, maar volgens de wijzigingen die het salaris van een dienstster zal ondergaan. Vanaf 60 jaar zal 3/4 van het laatste bedrag, eenmaal per jaar geïndexeerd, worden uitgekeerd. Bovendien een geïndexeerde rente van 24.000 fr. per maand voor hulp van derden.

Corr. Kortrijk — 14 sep 83	46 M	vloerder	100	558.141 B	VA 5,5 %
<i>Onuitgegeven</i>				— 10%	65 j.

Gelet op het uiterst voordelig kapitalisatiecoëfficiënt van 5,5 % en de overweging dat indexstop en inleveringen bewijzen dat toekomstperspectieven ongunstig zijn, wordt gekapitaliseerd op basis van het laatst bekende loon van maart 1983.

Hof Luik — 22 mar 82 <i>J.L.</i> 82, 335	27 M	handelsvertegen- woordiger	100	530.000 B	L 4,5 % 65 j.
---	------	-------------------------------	-----	-----------	------------------

Het loon van 448.015 fr. op 1 juli 1979 wordt verhoogd tot 530.000 fr., waarop gekapitaliseerd wordt vanaf datum arrest. Hulp van derden geraamd op 15.000 fr. per maand.

Hof Gent 8 — 19 jan 82	21 M	arbeider	100	618.134 B	VA 4,5 %
R.W. 83-84, 592					65 j.

Er kan geen rekening worden gehouden met een hypothetische verdere stijging van de index, die tot nog toe de loonsverhogingen ruim beïnvloedde. Bij ontstentenis van nauwkeurige gegevens komt het billijk voor een verhoging van 10 % te aanvaarden. Een grotere verhoging wegens munt erosie moet niet voorzien worden, aangezien eiser onmiddellijk over het kapitaal beschikt. Brutobasisloon: de omstandigheid dat een werknemer de voordelen van de sociale zekerheid behoudt en de gebeurlijke vermindering van eigen fiscale schuld vinden hun rechtsgrond in wettelijke bepalingen die geen ontheffing voor de aansprakelijke tot gevolg kunnen hebben. Splitsing tussen voorbij en toekomstige schade.

21. MORELE SCHADE BIJ KAPITALISATIE VAN DE MATERIËLE SCHADE

Uitspraak	Leeftijd geslacht	Beroep	% B.I.	Per punt
Rb. Luik 6 — 4 mei 82 <i>Verz.</i> 82, 405	58 V	bediende	8	10.000
Corr. Gent 6 — 22 mar 82 <i>Onuitgegeven</i>	54 M	?	8	5.000
Pol. Kraainem — 24 juni 82 <i>Onuitgegeven</i>	41 V	kleuteronderwijzeres	8	12.500
Pol. Luik — 18 nov 82 <i>Onuitgegeven</i>	26 M	arbeider	8	12.500
Hof Brussel 7 — 27 apr 83 <i>Verz.</i> 83, 207	36 V	lerares lichamelijke opvoeding	10	15.000 inbegrepen interest sinds 1975
Hof Bergen 3 — 30 sep 81 <i>Verz.</i> 81, 805 Materiële schade geregeld door arbeidsongevallenverzeke- raar.	± 60 M	arbeider NMBS	10	10.000

Corr. Nijvel — 26 juni 80 <i>R.G.A.R.</i> 82, 10440 Toegekend in akkoord met beide partijen.	43 M	zelfstandig schrijnwerker	12	8.333
Corr. Brugge 8 — 26 feb 82 <i>Onuitgegeven</i>	23 M	beroepsmilitair	12	12.500
Hof Antwerpen 6 — 29 jan 82 <i>Onuitgegeven</i> Overwegende dat de burgerlijke partij deze schade 61 jaar lang zal moeten dragen.	15 V	scholierster	17	20.000
Rb. Tongeren — 29 okt 80 Hof Antwerpen 6 — 29 jan 82 <i>R.G.A.R.</i> 83, 10675	15 V id.	scholierster id.	17 id.	15.000 20.000
Corr. Gent 5 — 16 mar 82 <i>Verz.</i> 82, 265.	40 M	handels- vertegenwoordiger	20	8.000
Pol. Brussel — 15 jun 82 <i>Onuitgegeven</i>	25 M	arbeider	20	20.000
Hof Gent 8 — 8 feb 83 <i>Onuitgegeven</i>	23 V	zelfstandige bloemiste	20	10.000
Hof Luik — 15 dec 82 <i>J.L.</i> 83, 145	27 M	bediende	20	20.000
Rb. Namen 2 — 25 jun 82 <i>Onuitgegeven</i>	27 M	vrachtwagenchauffeur	23	13.043
Corr. Oudenaarde — 11 okt 82 <i>Onuitgegeven</i> Materiële schade geregeld in wet.	21 M	arbeider	30	11.500
Corr. Brussel 17 — 15 juni 83 <i>Onuitgegeven</i> Bovendien «préjudice d'agrément» van 60.000 fr. aangezien de burgerlijke partij geen sportieve activiteiten meer kon uitoefenen, noch deelnemen aan bals.	55 M	directeur van maatschappij	30	20.000
Corr. Doornik 4 — 12 okt 82 <i>Onuitgegeven</i>	23 V	arbeidster	30	10.000
Pol. Aarlen — 28 jan 82 <i>R.G.A.R.</i> 83, 10580	43 M	kunstschilder	33	13.636
Rb. Kortrijk 1 — 25 nov 82 <i>Onuitgegeven</i>	20 M	metselaar	33	15.000
Hof Brussel 7 — 14 juni 82 <i>Onuitgegeven</i>	46 M	magazijnbediende	70	3.429
Hof Bergen 4 — 11 mar 83 <i>Onuitgegeven</i> Bedrag bepaald in akkoord tussen partijen.	26 M	werkzoekende	75	10.000
Corr. Brussel 18 — 5 dec 80 <i>R.G.A.R.</i> 82, 10495 Inbegrepen esthetische schade en praetium voluptatis. Aanpasbare rente voor materiële schade.	18 V	dienster	100	20.000

Corr. Kortrijk — 14 sep 83 <i>Onuitgegeven</i> 100 % arbeidsongeschikt met voornamelijk een psychische en mentale aftakeling.	49 M	vloerenlegger	100	17.500
Hof Luik — 22 mar 82 <i>J.L. 82, 335</i>	27 M	handels- vertegenwoordiger	100	20.000
Hof Gent 8 — 19 jan 82 <i>Onuitgegeven</i> Volledige verlamming van de onderste ledematen met incontinentie en impotentie.	21 M	arbeider	100	20.000

22. VERMENGING OF AFZONDERLIJKE FORFAITS

Uitspraak	Leeftijd geslacht	Beroep	% B.I.	Per punt
Corr. Mechelen — 17 mei 82 <i>Onuitgegeven</i> Volgens de gerechtsdeskundige was er geen blijvende arbeidsongeschiktheid, wel een zeer lichte morele schade ter waarde van 1 % blijvende invaliditeit.	20 M	arbeider	1	15.000
Pol. Namen — 28 mei 82 <i>Onuitgegeven</i>	11 M	scholier	1	27.500
Corr. Turnhout 6 — 20 sep 82 <i>Onuitgegeven</i> Uitsluitend morele schade.	28 M	arbeider	1	15.000
Pol. Antwerpen — 28 sep 82 <i>Onuitgegeven</i>	40 M	metselaar	2	15.000
Corr. Antwerpen 13 — 9 feb 82 <i>Onuitgegeven</i>	39 V	huisvrouw	3	30.000
Corr. Leuven 6 — 7 apr 82 <i>Onuitgegeven</i>	20 M	bediende	3	20.000
Rb. Hoei — 25 feb 81 <i>R.G.A.R. 83, 10581</i> Niets laat toe vast te stellen dat het kind om redenen van fysiologische aard in de toekomst zal verplicht zijn af te zien van de beoefening van manuele arbeid.	10 M	leerling	3	33.333
Corr. Gent 9 — 17 jun 82 <i>Onuitgegeven</i>	«jeugdig»	?	3	15.000
Pol. Hoei — 13 sep 83 <i>Onuitgegeven</i>	59 M	nachtwaker	3	25.000 mat. 10.000 mor.
Corr. Kortrijk — 27 feb 82 <i>Onuitgegeven</i>	52 M	verzekeringsmakelaar	3	20.000
Corr. Gent 10 — 8 apr 83 <i>Onuitgegeven</i>	50 M	arbeider	3	18.000
Pol. Hasselt — 21 mar 83 <i>Onuitgegeven</i>	18 V	?	3	22.500

Hof Brussel 9 — 8 nov 83 <i>Onuitgegeven</i>	20 V	bediende	3	20.000
Hof Luik — 8 dec 82 <i>J.L. 83, 143</i>	± 40 V	huisvrouw	3	23.333
Corr. Veurne — 9 nov 82 <i>Onuitgegeven</i>	62 V	huisvrouw	3	18.000
Corr. Brugge 8 — 29 jan. 82 <i>Onuitgegeven</i>	? V	?	3	20.000
De deskundige neemt aan als restletsels een verkleuring van het onderbeen, een lichte musculaire hypertonie van de linkerkuit met zwelling van de enkel, een discrete musculaire hypertonie van de voor-laterale loge van het linderonderbeen met versterkte vasculaire tekening. Deze schade is niet zo dat ze een reële functionele hinder met zich meebrengt. Ze is van hoofdzakelijk morele aard en wordt vergoed met toekenning van 20.000 fr. per punt.				
Corr. Brugge 8 — 29 jan 82 <i>Onuitgegeven</i>	? V	bediende	3	20.000
De restletsels uiten zich door een mobiliteitsbeperking van de rechterpink. Er is geen bewijs van enige functionele hinder. De schade is van hoofdzakelijk morele aard.				
Corr. Brugge 8 — 29 okt 82 <i>Onuitgegeven</i>	?	RTT-aangestelde	13	materieel 0
3 % van de restletsels is zuiver psychisch, terwijl de overige 10 % niet blijkt van functionele aard te zijn: lichte arthrotische reactie. Verhoogde inspanning met pijngewaarwording is van zuiver morele aard. Eiseres — de RTT — kan dan ook geen rechten laten gelden op een materiële schadevergoeding.				
Rb. Charleroi 1 — 7 jan 82 <i>Onuitgegeven</i>	61 M	waker	4	32.500
Hof Brussel 4 — 13 okt 81 <i>R.G.A.R. 82, 10483</i>	? V	secretaresse	4	60.000
De sequelen hebben in feite geen invloed op een intellectueel beroep. De getroffene werd trouwens na het ongeval aangeworven als secretaresse en haar salaris steeg regelmatig. Daarom ex aequo et bono vergoeding gezien de lange overlevingsduur.				
Hof Gent 8 — 27 jan 82 <i>Onuitgegeven</i>	35 M	?	4	22.500
Rb. Leuven 2 — 28 okt 83 <i>Onuitgegeven</i>	34 V	secretaresse	4	25.000
Hof Brussel 9 — 12 jan 83 <i>Onuitgegeven</i>	20 M	slager	4	15.000
Corr. Antwerpen 12 — 30 mar 82 <i>Onuitgegeven</i>	? V	huisvrouw	5	25.000
Corr. Brugge 8 — 26 mar 82 <i>Onuitgegeven</i>	39 V	kinesiste	5	20.000

Hof Luik 4 — 24 mar 82 <i>Verz. 82, 167</i> De sequelen blijken niet het bedrijfsinkomen te zullen beïnvloeden.	51 M	geneesheer	5	40.000
Pol. Waremmes — 6 jan 82 <i>Onuitgegeven</i> Geen kapitalisatie aangezien het slachtoffer zijn beroep bleef uitoefenen zonder inkomstenverlies.	52 M	ploegbaas	5	32.000 mat. 10.000 mor.
Corr. Gent — 27 jan 82 <i>R.G.A.R. 83, 10597</i>	14 M	leerling	5	26.000
Corr. Brugge 8 — 3 jun 83 <i>Onuitgegeven</i> De hoofdzakelijk subjectieve restsequelen veroorzaken geen functionele hinder, zodat de schade miniem is en zuiver moreel.	62 M	hulpverpleger	5	15.000
Pol. Brussel — 24 jun 83 <i>Onuitgegeven</i>	27 V	herbergierster	5	35.000
Corr. Kortrijk 4 — 19 mei 82 <i>Onuitgegeven</i>	20 M	mecanicien	6	40.000
Pol. Hoei — 13 sep 83 <i>Onuitgegeven</i>	57 V	huisvrouw	6	25.000
Hof Luik 4 — 3 jan 83 <i>J.L. 83, 214</i> De schade kan niet geraamd worden door middel van een kapitalisatie: de getroffene ondergaat geen minderwaarde op de arbeidsmarkt en moet geen bijkomende inspanning leveren.	49 M	bediende	6	33.333
Rb. Namen 2 — 18 dec 81 <i>Onuitgegeven</i> Vergoeding toegekend aan arbeidsongevallenverzekeraar. Overwegende dat het slachtoffer sinds het ongeval in 1973 geen loonverlies heeft geleden; overwegende dat de kapitalisatie op basis van inkomsten, waarvan zeker is dat ze niet werden verloren, een gemakkelijksoplossing is en niet overeenstemt met de eisen van een goede rechtspraak.	28 M	arbeider	6,5	25.000 mat.
Pol. Luik — 29 mar 82 <i>Onuitgegeven</i>	56 M	arbeider	6,5	40.000
Corr. Brugge 8 — 21 jan 82 <i>Onuitgegeven</i>	? V	huisvrouw	7	20.000
Pol. Luik — 28 jun 82 <i>Onuitgegeven</i>	22 M	werkloos	7	35.714
Corr. Brugge 8 — 29 jan 82 <i>Onuitgegeven</i>	20 M	student	7	35.000
Hof Brussel 9 — 3 nov 82 <i>Onuitgegeven</i>	85 M	gepensioneerd	7	17.500
Corr. Antwerpen 12 — 21 jun 82 <i>Onuitgegeven</i>	69 V	huisvrouw	8	30.000

Rb. Mechelen 7 — 13 jun 83 <i>Onuitgegeven</i>	22 V	dienstbode	8	18.000 mat.
Corr. Oudenaarde — 20 okt 83 <i>Onuitgegeven</i>	50 V	arbeidster	8	25.000
Blijvende invaliditeit zonder loonverlies. Er is derhalve geen sprake van enig materieel verlies voortvloeiend uit de 8 % invaliditeit. Wel neemt de rechtbank aan dat een dergelijk percentage van die aard is dat ze de fysieke integriteit aantast. Gelet op de geringe aard van de klachten geven zij recht op een vergoeding voor morele schade van 25.000 fr. per punt.				
Corr. Brugge 8 — 29 jan 82 <i>Onuitgegeven</i>	± 22 M	?	8	30.000
Om de aard en de wijze van de vergoeding van de materiële schade te begroten is de invaliditeitsgraad op zichzelf een onvoldoende norm. Er dient nagegaan in welke mate deze invaliditeit functioneel hinderend is en een weerslag heeft op de arbeidsmarkt, m.a.w. of het economisch arbeidspotentieel daadwerkelijk is verminderd met evenredige vermindering der normale arbeidskansen. De deskundige bevindingen leiden tot het besluit dat er geen bewijs is van enige reële ongeschiktheid tot het verrichten van een bepaalde arbeidstaak. Derhalve geen kapitalisatie.				
Corr. Dendermonde — 18 feb 82 <i>Onuitgegeven</i>	38 V	huisvrouw	10	20.000 mat. 10.000 mor.
Hof Brussel 7 — 1 apr 80 R.G.A.R. 83, 10603	? M	?	10	20.000 mat. 4.000 mor.
De burgerlijke partij heeft haar werk normaal hervat; het blijkt aldus dat de blijvende invaliditeit haar economische waarde niet heeft verminderd en integendeel geen andere uitwerking zal hebben dan van het slachtoffer een relatief lichte bijkomende inspanning te vergen. In die omstandigheden is het evident dat het kapitalisatieprocédé door de burgerlijke partij gekozen wegens zijn even voordelig als willekeurig resultaat, niet met de realiteit overeenstemt en dat bij gebreke aan juiste ramingselementen slechts een beroep gedaan kan worden op een ex aequo et bono raming.				
Rb. Dinant 1 — 2 jun 82 <i>Onuitgegeven</i>	18 M	mecanicien	10	37.500
Hof Antwerpen — 22 jan 82 <i>Onuitgegeven</i>	minderjarig M	-	10	30.000
Corr. Gent 5 — 12 mei 82 Hof Gent 4 — 7 jan 83 <i>Onuitgegeven</i>	52 M	gevolmachtigde PVBA	10	30.000
Corr. Nijvel — 19 feb 82 R.G.A.R. 83, 10642.	53 V	huisvrouw	10	30.000
Corr. Gent 10 — 4 feb 83 <i>Onuitgegeven</i>	75 M	gepensioneerd	10	15.000
Corr. Oudenaarde — 17 okt 83 <i>Onuitgegeven</i>	28 V	huisvrouw	11	25.000

Corr. Ieper 4 — 20 apr 82 <i>Onuitgegeven</i>	48 M	landbouwer 9 ha	12	37.500
Rb. Antwerpen 4 — 29 jan 82 <i>Onuitgegeven</i> De getroffene blijkt in staat te zijn zijn werk zoals voorheen uit te oefenen en alles wijst erop dat ook in de toekomst zijn arbeid, zijn loon, het behoud en de evolutie ervan niet zullen worden beïnvloed door zijn invaliditeit. De invaliditeit kan dan ook niet voor kapitalisatie in aanmerking komen.	? M	treinbestuurder	15	35.000
Rb. Brugge 8 — 18 mar 82 <i>Onuitgegeven</i>	52 V	dienstmeid	17	20.000
Corr. Gent 7 — 5 okt 82 <i>Onuitgegeven</i>	53 V	huisvrouw	17	20.000
Corr. Ieper 3 — 25 nov 82 <i>Onuitgegeven</i>	59 V	huisvrouw	17	23.529
Corr. Brussel 20 — 24 jun 83 <i>Onuitgegeven</i> Overwegend dat niet bewezen is dat de burgerlijke partij zonder ongeval het beroep van kok, waarvoor zij gestuurd had, zou hebben uitgeoefend; overwegend dat de rechtbank bovendien over geen precieze gegevens beschikt, wordt het systeem van de kapitalisatie verworpen.	19 M	werkloze	18	30.000 mat. 20.000 mor.
Pol. Tongeren — 9 nov 82 <i>Onuitgegeven</i>	76 V	huisvrouw	18	12.500
Corr. Dendermonde — 30 mar 82 <i>Onuitgegeven</i> De invaliditeit is niet zo dat ze een rechtstreeks inkomstenverlies veroorzaakt. Aldus is een kapitalisatieberekening ter zake niet dienend.	23 V	helpster in zaak van vader	20 vader	20.000 mat. 10.000 mor.
Hof Antwerpen 7 — 30 okt 81 <i>Verz. 82, 627</i> Overwegende dat het zeker is dat hij geen loonverlies heeft geleden, noch zal lijden. De materiële schade die zich uit door de noodzaak een grotere inspanning te moeten leveren vermengt zich met de morele schade, daar geen andere meer nauwkeurige berekening van de schade mogelijk is.	49 M	chauffeur parastatale	20	30.000
Hof Antwerpen 8 — 26 nov 83 <i>Onuitgegeven</i>	75 V	huisvrouw	20	15.000
Corr. Neufchâteau — 29 mar 83 <i>Onuitgegeven</i> De gerechtsdeskundige stelde een blijvende invaliditeit, niet een blijvende arbeidsongeschiktheid, vast. Dit zijn verschillende begrippen; de arbeidsongeschiktheid wordt vastgesteld volgens de weerslag op de arbeidsgeschiktheid en eventueel op het inkomen; de invaliditeit heeft alleen betrekking op de fysiologische handicap. Ten deze kan de economische waarde van de huisvrouw niet in aanmerking worden genomen aangezien de schade van morele aard is.	53 V	huisvrouw	20	15.000

Hof Bergen 1 — 13 apr 82 <i>Onuitgegeven</i> Bij gebreke aan juiste gegevens die het mogelijk moeten maken het inkomen te bepalen, kan de kapitalisatiemethode niet worden toegepast. Getroffene was 6 jaar op datum ongeval, 11 jaar bij consolidatie, 20 jaar bij de uitspraak.	11 M	scholier	21	95.238 mat. 11.905 mor.
Corr. Brugge 8 — 28 mei 82 <i>Onuitgegeven</i>	77 M	gepensioneerd landbouwer	22	15.000
Rb. Mechelen 2 — 22 apr 81 <i>Onuitgegeven</i> Kinderen hebben geen inkomen waarop een kapitalisatie zou kunnen worden berekend. De rechtspraak met betrekking tot een blijvende invaliditeit wegens verlies van een oog van kinderen kent een forfaitaire vergoeding toe.	10 M	scholier	28	42.000
Corr. Mechelen — 22 okt 80 <i>Verz. 82, 143</i>	61 V	huisvrouw	30	20.000
Rb. Dendermonde 5 — 20 mei 83 <i>Onuitgegeven</i> Geen kapitalisatie daar het niet mogelijk is exact te berekenen welke de blijvende vermogensschade zal zijn voortvloeiend uit het verlies van twee vingers, in acht genomen dat het slachtoffer werkzaam is als zelfstandig aannemer met personeel. Ten gevolge van zijn invaliditeit zal hij in geen geval 1/3 van zijn inkomsten derven.	± 45 M	zelfstandig aannemer bouwwerken	32	30.000
Corr. Turnhout 6 — 28 feb 83 <i>Onuitgegeven</i> Gelet op de laagconjunctuur op de arbeidsmarkt vooral voor jongeren lijkt het moeilijk zonder meer te stellen dat het slachtoffer zeker passend werk zou hebben gevonden en derhalve te kapitaliseren.	23 M	werkzoekend	32	65.000
Corr. Brugge 8 — 6 mei 83 <i>Onuitgegeven</i> Eiser bewijst geenszins enige materiële schade. Hij heeft vastheid van betrekking met behoud van integrale wedde en anciënniteit. Er is niet alleen geen enkel bewijs van verlies aan enige promotie, bovendien duidt eiser niet aan welke de gebeurlijke promotiekansen — met hogere wedde — voor een vast benoemde leraar zijn. Door het behoud van zijn statuut is er evenmin enig bewijs van verlies aan economische waarde, terwijl anderzijds geen enkel bewijs voorhanden is dat de blijvende invaliditeit van 35 % eiser op enigerlei wijze zou beletten zijn woning te onderhouden of de huishouding te doen. De schade is dan ook zuiver moreel en wordt ruim vergoed door de voor morele schade toegekende bedragen. Onder deze optiek, rekening houdend met de leeftijd van het slachtoffer en het feit dat hij van lesgeven naar een administratieve functie overstapte, kan ter zake ex aequo et bono 20.000 fr. per punt worden toegekend.	? M	leraar	35	20.000
Rb. Marche-en-F. — 31 mar 82 <i>Onuitgegeven</i> Toegekend in akkoord met de aansprakelijke partij.	72 V	huisvrouw	40	20.000

Hof Brussel 9 — 7 apr 82 <i>Onuitgegeven</i> Prematuur kind van 5 1/2 maand. Vroegtijdige geboorte ten gevolge van ongeval met consolidatie op 12-jarige leeftijd; 16 jaar bij uitspraak. Geen kapitalisatie bij gebreke aan juiste basisgegevens. Daar het belangrijkste deel van de vergoeding betrekking heeft op de toekomst, bestaat er geen aanleiding tot het toekennen van vergoedende interest; er anders over beslissen zou neerkomen op het cumuleren van geactualiseerde vergoedingen met interest.	12 M	scholier	40	50.000 mat. 37.500 mor.
Hof Gent 6 — 15 jun 82 <i>Onuitgegeven</i>	55 V	huisvrouw	45	25.000
Hof Antwerpen 6 — 10 mar 82 <i>Onuitgegeven</i> Overwegende dat het verlies van een oog, dat de invaliditeitsgraad voor ten minste de helft bepaalt, weliswaar een belangrijke aantasting van de fysieke integriteit uitmaakt, maar dat haar weerslag op professioneel gebied gering is; dat de economische weerslag vooral te zoeken is in de sequelen op psychologisch vlak. Bovendien ontbreekt elke tastbare basis voor een mathematische becijfering van het inkomstenverlies, onbekend zijnde wat het slachtoffer had kunnen verdienen zonder het ongeval (19 jaar ten tijde van de uitspraak).	11 M	scholier	60	50.000
Hof Antwerpen 6 — 29 jan 82 <i>Onuitgegeven</i> Bij gebrek aan zekere en juiste gegevens is een raming ex aequo et bono aangewezen. Bij deze raming is het redelijk als referentie rekening te houden met het gemiddelde jaarloon als bediende van de zuster van het slachtoffer, er tevens acht op slaande dat de getroffene weliswaar bedragen zal moeten storten om zoals een werknemer het genot te hebben van vergoedingen voor gezondheidszorgen, maar niet zal moeten bijdragen voor werkloosheid en pensioen en in plaats van relatief hoge bedrijfslasten te moeten dragen een geringe belasting verschuldigd zal zijn, berekend op een fictieve lijfrente. Hiermee rekening houdend kan het inkomstenverlies van 18 tot 60 jaar geraamd worden op 5.000.000 fr. (Ten tijde van de uitspraak was het slachtoffer 19 jaar.) Voor verlies van rustpensioen wordt bovendien ex aequo et bono 300.000 fr. toegekend.	7 V	economisch 100 fysiologisch 67	50.000 Mat. 15.000 mor.	
Hof Antwerpen 8 — 14 okt 82 <i>Onuitgegeven</i> Geen loonverlies sinds de consolidatie in 1977. Een mathematische berekening van de materiële schade is uitgesloten, vooral rekening houdend met de stabiliteit van de betrekking als staatsbeambte (eerste aanleg). Het hof vermindert het toegekende bedrag van 50.000 fr tot 35.000 fr. per punt, maar verleent een voorbehoud voor de toekomst t.o.v. eventueel verlies van de betrekking wegens de opgelopen invaliditeit.	34 M	staatsbeambte maatschappelijk assistent	70	35.000
Rb. Dendermonde 5 — 18 dec 81 <i>Onuitgegeven</i> Ten tijde van de uitspraak was de getroffene student apotheker. Op economisch vlak zegt de deskundige dat, dank zij de goed passende prothesis voor de geamputeerde arm, er een vrijwaring bestaat van de potentiële loopbaan van	17 M	scholier	75	50.000

het slachtoffer, waarbij het slagen in zijn gekozen beroep door andere factoren zal worden geconditioneerd dan door zijn fysieke handicap. Daarom geen kapitalisatie op basis van een toekomstig hypothetisch loon.

23. MATERIËLE SCHADE HUISVROUW

Uitspraak	Leeftijd	Buitenhuisberoep	Samenstelling gezin	% B.I.	Per punt of kapitalisatiebasis
Corr. Antwerpen 13 — 9 feb 82 <i>Onuitgegeven</i>	39	—	echtgenoot + kind	3	30.000 vermengd
Corr. Veurne — 9 nov 82 <i>Onuitgegeven</i>	62	—	echtgenoot	3	18.000 vermengd
Rb. Leuven 2 — 28 okt 83 <i>Onuitgegeven</i>	34	secretaresse	echtgenoot + 2 kinderen	4	25.000 vermengd
Corr. Antwerpen 12 — 30 mar 82 <i>Onuitgegeven</i>	?	—	echtgenoot + 2 kinderen	5	25.000 vermengd
Pol. Brussel — 24 jun 83 <i>Onuitgegeven</i>	27	herbergierster	echtgenoot + 2 kinderen	5	35.000 vermengd
Rb. Brugge 8 — 21 jan 82 <i>Onuitgegeven</i>	?	—	echtgenoot	7	20.000 vermengd
Corr. Antwerpen 12 — 21 jun 82 <i>Onuitgegeven</i>	69	—	?	8	30.000 vermengd
Corr. Dendermonde — 18 feb 82 <i>Onuitgegeven</i>	38	—	?	10	20.000 mat.
Corr. Nijvel — 19 feb 82 <i>R.G.A.R. 83, 10642</i>	53	—	echtgenoot	10	30.000 vermengd
Corr. Oudenaarde — 17 okt 83 <i>Onuitgegeven</i>	28	—	?	11	25.000 vermengd
Corr. Gent 7 — 5 okt 82 <i>Onuitgegeven</i>	53	—	echtgenoot + zoon	17	20.000 vermengd
Corr. Ieper 3 — 25 nov 82 <i>Onuitgegeven</i>	59	—	echtgenoot	17	23.529 vermengd
Hof Antwerpen 8 — 26 nov 83 <i>Onuitgegeven</i>	75	—	echtgenoot	20	15.000 vermengd
Corr. Mechelen — 22 okt 80 <i>Verz. 82, 143</i>	61	—	echtgenoot	30	20.000 vermengd
Rb. Turnhout 6 — 20 sep 82 <i>Onuitgegeven</i>	30	werkloze	echtgenoot + 4 kinderen	30	365.000 p/jaar ver- mengd gekapitaliseerd
Rb. Marche-en-F. — 31 mar 82 <i>Onuitgegeven</i> Toegekend in akkoord met aansprakelijke partij.	72	—	zuster	40	20.000 vermengd
Hof Gent 6 — 15 jun 82 <i>Onuitgegeven</i>	55	—	echtgenoot	45	25.000 vermengd

24. POSTPROFESSIONEEL

Uitspraak	Leeftijd geslacht	Beroep	% B.I.	Vergoeding
Pol. Waremmе — 6 jan 82 <i>Onuitgegeven</i>	52 M	ploegbaas	5	25.000
Corr. Ieper 4 — 20 apr 82 <i>Onuitgegeven</i> Rekening houdend met de vervroegde uitkering en de mogelijk gunstige belegging der fondsen.	48 M	landbouwer 9 ha	12	25.000
Hof Gent 8 — 8 feb 83 <i>Onuitgegeven</i>	23 V	zelfstandige bloemiste	20	50.000
Rb. Namen 2 — 25 jun 82 <i>Onuitgegeven</i> Verlies van 23 % van het toekomstig pensioen, verdisconteerd.	27 M	vrachtwagenchauffeur	23	38.232
Hof Gent 8 — 19 jan 82 <i>Onuitgegeven</i>	21 M	arbeider	100	100.000

25. ESTHETISCHE SCHADE

Uitspraak	Leeftijd geslacht	Beroep	% B.I.	Graad esth. sch.	Vergoeding
Pol. Kraainem — 24 jun 82 <i>Onuitgegeven</i>	41 V	kleuteronderwijzeres	8	miniem	5.000
Pol. Antwerpen — 28 sep 82 <i>Onuitgegeven</i>	40 M	metselaar	2	zeer licht	5.000
Corr. Gent 6 — 22 mar 82 <i>Onuitgegeven</i>	54 M	?	8	zeer licht	25.000
Corr. Brussel 20 — 24 jun 83 <i>Onuitgegeven</i>	19 M	werkloze	18	zeer licht	10.000
Corr. Gent — 27 jan 82 R.G.A.R. 83, 10597 Littekens van 8 x 7 cm op knie en van 11 cm op onderbuik.	14 M	leerling	5	licht	80.000
Corr. Antwerpen 13 — 9 feb 83 <i>Onuitgegeven</i> Littekens op elleboog, pink, bovenarm en onderbeen.	39 V	huisvrouw	3	licht	30.000
Corr. Dendermonde — 18 feb 82 <i>Onuitgegeven</i> Litteken 31 cm op dij, 4 littekens op knie en heup, 2 littekens in aangezicht waarvan één van 10 cm.	38 V	huisvrouw	10	licht	100.000
Corr. Mechelen — 17 mei 82 <i>Onuitgegeven</i> Litteken op onderbeen.	20 M	arbeider	1	licht	25.000

Corr. Turnhout 6 — 20 sep 82 <i>Onuitgegeven</i>	28 M	arbeider	1	licht	2.500
Corr. Gent 7 — 5 okt 82 <i>Onuitgegeven</i>	53 V	huisvrouw	17	licht	50.000
Hof Luik — 15 dec 82 <i>J.L. 83, 145</i>	27 M	bediende	20	licht	150.000
Pol. Brussel — 24 juni 83 <i>Onuitgegeven</i>	27 V	herbergierster	5	licht	20.000
Corr. Leuven 6 — 7 apr 82 <i>Onuitgegeven</i> Licht in aangezicht, middelmatig aan knie.	20 M	bediende	3	tussen licht en middelmatig	50.000
Pol. Leuven — 22 apr 83 <i>Onuitgegeven</i>	22 V	handelaarster	0	tussen licht en middelmatig	300.000
Jonge vrouw die beroepshalve met het publiek in contact komt en wiens aangezicht ernstig geschonden zal blijven.					
Hof Antwerpen 6 — 10 mar 82 <i>Onuitgegeven</i> Verlies van oog.	11 M	scholier	60	matig	125.000
Pol. Luik — 28 jun 82 <i>Onuitgegeven</i>	22 M	werkloze	7	middelmatig	100.000
Corr. Oudenaarde — 17 okt 83 <i>Onuitgegeven</i> Geen vergoedende rente aangezien schade geraamd naar waarde van datum van de uitspraak.	28 V	huisvrouw	11	middelmatig	40.000
Corr. Turnhout 6 — 20 sep 82 <i>Onuitgegeven</i>	30 V	huisvrouw	30	ernstig	150.000
Corr. Oudenaarde — 11 okt 82 <i>Onuitgegeven</i> Volgens de deskundige was de esthetische schade gering. De rechtbank raamde haar de visu als belangrijk voor een ongehuwde man van 21 jaar.	21 M	arbeider	30	belangrijk	100.000
Hof Antwerpen 6 — 29 jan 82 <i>R.G.A.R. 83.10.675</i>	15 V	scholierster	17	zeer zwaar	1.500.000

26. GENEGENHEIDSSCHADE

Uitspraak	Leeftijd slachtoffer en geslacht	Beroep	% B.I.	Rechthebbende	Vergoeding
Hof Antwerpen 6 — 29 jan 82 <i>Onuitgegeven</i> Langdurige lijdensweg van 9 tot 15-jarige leeftijd: zeer zware esthetische schade; maandenlange vrees voor amputatie van been. Dit maakt onmiskenbaar een persoonlijke morele schade van de ouders uit, althans in zoverre het de verplichtingen die op hen rusten krachtens het B.W. merkbaar verzwaard heeft.	15 V	scholierster	17	ouders	50.000

Hof Brussel 9 — 7 apr 82 12 M scholier 40 ouders 75.000
Onuitgegeven

Premature geboorte met consolidatie op 12-jarige leeftijd.
 De geleden schade wordt geraamd op het ogenblik van de uitspraak en er dienen derhalve geen vergoedende interesten toegekend.

Hof Gent 6 — 15 jun 82 55 V huisvrouw 45 echtgenoot 50.000
Onuitgegeven

Corr. Kortrijk — 14 sep 83 49 M vloerder 100 echtgenote 400.000
Onuitgegeven

De rechtbank aanvaardt dat het voor de echtgenote een diep leed uitmaakt voor de rest van haar leven geconfronteerd te worden met een man die psychisch en mentaal ernstig toetakeld is.

J. SCHRIJVERS
 (slot in volgend nummer)

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

1e KAMER — 29 APRIL 1983

Voorzitter: de h. Janssens

Raadsheer-rapporteur: de h. Soetaert

Advocaat-generaal: de h. Declercq

Advocaat: mr. De Bruyn

Stedebouw — Reclameborden — Bouwverordening — Bevoegdheid van de gemeente.

De wet van 1 februari 1844 op de wegenpolitie is opgeheven bij art. 72 Stedebouwwet met dien verstande dat de ingevolge die opheffen wet uitgevaardigde verordeningen krachtens art. 73, c, Stedebouwwet in stand blijven tot de goedkeuring van een bijzonder plan van aanleg.

De bevoegdheid van de gemeenten uit art. 15 van de wet van 1 februari 1844 om bouwverordeningen uit te vaardigen is de bevoegdheid geworden bedoeld in de artt. 44 en 60 Stedebouwwet, met de beperkingen gesteld in art. 44, § 2, gewijzigd bij art. 5 van de wet van 22 december 1970, ingevolge welke bepaling de Koning de lijst kan vaststellen van de werken en handelingen waarvoor geen vergunning vereist is.

N.V. P. t/ Stad Leuven

Gelet op het bestreden arrest, op 13 oktober 1981 door het Hof van Beroep te Brussel gewezen;

Over het middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 44, § 2, als gewijzigd door artikel 5 van de wet van 22 december 1970, 60, als gewijzigd door artikel 18 van de wet van 22 december 1970, van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedebouw, 2, 4°, van het koninklijk besluit van 16 december 1971 tot bepaling van de werken en de handelingen die vrijgesteld zijn ofwel van de bemoeiing van de architect, ofwel

van de bouwvergunning ofwel van het eensluidend advies van de gemachtigde ambtenaar, 112 van het gemeentelijk reglement «op de wegenis, de gebouwen en openbare gezondheid» van 5 augustus 1907 van de stad Leuven, 2 van het Burgerlijk Wetboek en 2 van het koninklijk besluit van 25 april 1973, houdende opheffing van artikel 2, 4°, van het koninklijk besluit van 16 december 1971,

doordat het arrest eiseres veroordeelt tot het verwijderen van de in betwisting staande publiciteitsinrichtingen, bij gebreke waarvan verweerster gemachtigd wordt zelf de werken uit te voeren en de kosten ervan op eiseres te verhalen op vertoon van kwijting, en haar verder tot de kosten veroordeelt, zulks op grond: dat «artikel 112 van het reglement der stad Leuven van 5 augustus 1907 op de wegenis, gebouwen en openbare gezondheid het volgende bepaalt: 'De uithangborden, lantaarns, kassen, wimpels, tenten, rolgordijnen, luifels en andere voorwerpen mogen langs of over de openbare weg slechts geplaatst worden met toelating van het college van burgemeester en schepenen en volgens zijn onderrichtingen»; dat eiseres ter zake verzuimd had die toelating te vragen om de in betwisting staande publiciteitsborden te plaatsen; dat, in tegenstelling tot wat eiseres opwierp, het genoemde artikel 112 van het reglement der stad Leuven niet strijdig is met artikel 44, § 2, van de wet van 29 maart 1962 op de ruimtelijke ordening en de stedebouw, en met de artikelen 2, 4°, en 3, 3°, van het koninklijk besluit van 16 december 1971, genomen ter uitvoering van het genoemd artikel 44; «dat artikel 2 van het koninklijk besluit van 16 december 1971 bepaalt dat geen bouwvergunning en geen bemoeiing van de architect vereist is voor: 4° de als een bouwwerk aangemerkte reclameinrichtingen die zullen worden opgericht op de plaatsen die niet vallen onder de toepassing van algemene regelen op het aanplakken en reclame maken, en artikel 3 bepaalt dat de volgende werken en handelingen zijn vrijgesteld van het eensluidend advies van de gemachtigde ambtenaar, maar onderworpen blijven aan de door artikel 44 van de wet voorgeschreven vergunning: 3° de handelingen en werken waarvoor een gemeentelijke bouwverordening een vergun-

ning niet eist, voor zover het geen handelingen of werken zijn, als bedoeld in artikel 2 van dit besluit; dat beide artikelen gewag maken van 'geen bouwvergunning', 'geen bemoeiing van een architect' en 'vrijstelling van het eensluidend advies van de gemeentelijke ambtenaar', wat buiten het geschil staat dat de niet-naleving van artikel 112 van het reglement van 5 augustus 1907 betreft en het aanbrengen van publiciteitsborden aan de voorafgaande toelating van het College van Burgemeester en Schepenen; dat, ten overvloede, indien de wet van 1962 op de stedenbouw ter zake toegepast moest worden, dan moest worden vastgesteld dat (eiseres) een verkeerde ontleding heeft gedaan van deze reglementaire bepalingen, zoals (verweerder) terecht opmerkt; dat dus geen onverenigbaarheid bestaat tussen het gemeentelijk reglement — artikel 112 — van 5 augustus 1907 en de algemene bepalingen van de wet op stedenbouw»;

terwijl (...)

Overwegende dat het middel niet opkomt tegen de beslissing dat de litigieuze publiciteitsborden aan te merken zijn als «uithangborden... en andere voorwerpen» in de zin van de verordening van de stad Leuven van 5 augustus 1907 «op de wegenis, gebouwen en openbare gezondheid»;

Overwegende dat de derde laatste in het middel aangehaalde considerans van het arrest luidt als volgt: «Indien de wet van 1962 op de stedenbouw ter zake moest worden toegepast, dan moest worden vastgesteld dat de door (eiseres) ingeroepen beschikkingen van het koninklijk besluit van 16 december 1971 geenszins bepalen dat geen voorafgaande toelating vereist is om een reclamebord te plaatsen en dat (eiseres) een verkeerde ontleding heeft gedaan van deze reglementaire bepalingen;

Overwegende dat het vonnis wegruiming van de publiciteitsborden beveelt op grond dat (1) zij geplaatst zijn zonder de in de voormelde verordening van verweerder voorgeschreven toelating, (2) het vereiste van die toelating niet strijdig is met de artikelen 2, 4°, en 3, 3°, van het koninklijk besluit van 16 december 1971, genomen ter uitvoering van artikel 44 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw, die andere aangelegenheden betreft dan het aanbrengen van reclameborden zonder toelating, en (3) althans het vereiste van die toelating niet onverenigbaar is met het niet vereist zijn van een bouwvergunning; dat het arrest niet vermeldt krachtens welke wet de litigieuze verordening van verweerder is genomen, noch op welke datum de borden werden opgericht;

Overwegende dat de reeds genoemde wet van 29 maart 1962, onder opheffing, bij artikel 72, van de vroegere wetgeving op het stuk, de krachtens de opgeheven wetten uitgevaardigde verordeningen, bij artikel 73, c, in stand houdt tot de goedkeuring van een bijzonder plan van aanleg; dat zij bij de artikelen 59 en 60 bevoegdheid verleent aan de gemeenten om verordeningen uit te vaardigen ten einde te voorzien in de instandhouding, de gezondheid, de veiligheid, de bruikbaarheid en de schoonheid der wegen, hun toegangen en hun omgeving, en tevens om vergunningen te verlenen voor het oprichten van onder meer vaste inrichtingen in de zin van artikel 44, § 1 en § 2, van de wet, zoals publiciteitsborden;

Dat aldus de bevoegdheid van de gemeenten om bouwverordeningen uit te vaardigen de bevoegdheid is geworden

bedoeld in de artikelen 44 en 60 van de wet van 29 maart 1962, met de beperkingen gesteld in artikel 44, § 2, van dezelfde wet, gewijzigd bij artikel 5 van de wet van 22 december 1970, ingevolge welke bepaling de Koning de lijst kan vaststellen van de werken en handelingen waarvoor geen vergunning vereist is; dat de Koning, bij artikel 2. 4°, van het besluit van 16 december 1971, voor publiciteitsborden vrijstelling van bouwvergunning heeft verleend, althans op plaatsen die niet vallen onder de algemene regelen op het aanplakken en reclame maken, ten gevolge waarvan de litigieuze gemeenteverordening van 5 augustus 1907, wat betreft de toelating tot het plaatsen van publiciteitsborden, wegens strijdigheid met het evengenoemd koninklijk besluit, vanaf de inwerkingtreding hiervan op 26 januari 1972, niet meer wettig kon worden toegepast; dat het evengenoemde koninklijk besluit pas bij het koninklijk besluit van 25 april 1973 in die zin is gewijzigd dat voor het oprichten van publiciteitsborden opnieuw een bouwvergunning vereist was, maar dat deze wijziging eerst op 30 juni 1973 is ingegaan en wel zonder terugwerking, zodat zij ten aanzien van de litigieuze plaatsing, voor zover die binnen de tijd tussen de inwerkingtreding van de koninklijke besluiten van 16 december 1971 en 25 april 1973 viel, zonder invloed bleef;

Overwegende derhalve, dat het arrest op de enkele gronden die het vermeldt, niet wettig heeft kunnen beslissen dat voor de plaatsing van de publiciteitsborden toelating vereist was overeenkomstig het gemeentereglement van verweerder van 5 augustus 1907;

Dat het middel gegrond is;

(...)

RAAD VAN STATE

4e KAMER — 3 APRIL 1984

Voorzitter: de h. Vander Stichele

Staatsraden: de hh. Suetens (rapporteur) en Verschooten

Auditeur: de h.: De Brabandere (afwijkend advies)

Advocaten: mrs. Mirdikian en Suykerbuyk

1. Kansspel — Saturnus- en Optaroulette — 2. Raad van State — Oorbaar belang.

Het spel met de speelapparaten van het type Saturnus- en Optaroulette moet hoe dan ook als een kansspel worden aangemerkt.

Verzoekende partij, die in haar zetel het spel met de Saturnusroulette wenst te exploiteren, laat niet blijken van het rechtens vereiste oorbaar belang om een gemeentereglement aan te vechten, waarbij de exploitatie van Saturnus- en Optaroulettes wordt verboden.

Arrest nr. 24.229

Club M. t/ Gemeente Wuustwezel

Gezien het verzoekschrift dat de v.z.w. Club M. op 13 maart 1979 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van het politiereglement van de gemeente Wuustwezel van 29 november 1978, waarbij het opstellen van speelappara-

ten van het type Saturnus- en Optaroulette verboden wordt in alle voor het publiek toegankelijke plaatsen, alsook in die waar toegang slechts onder bepaalde voorwaarden verschaft wordt, o.m. na betaling van een toegangsgeld of van een bijdrage;

(...)

Over de gegevens van de zaak

1. Overwegende dat wat tot deze rechtszaak heeft geleid, zich heeft voorgedaan als volgt:

1.1. Verzoekende partij is de v.z.w. Club M. met zetel te Wuustwezel. Uit de statuten van de v.z.w. blijkt dat zij tot doel heeft «het bevorderen van het ontspanningsleven in het domein van de horecasector en zulks in de meest ruime zin en onder meer door het ter beschikking stellen van behendigheids spelen van alle aard».

1.2. Op 29 september 1978 stelt de gemeenteraad van Wuustwezel een politiereglement vast, waarbij het opstellen van speelapparaten van het type, genoemd Saturnus- en Optaroulette, wordt verboden in alle voor het publiek toegankelijke plaatsen, alsook in die waar toegang slechts op bepaalde voorwaarden wordt verschaft, o.m. na betaling van een toegangsgeld of van een bijdrage.

1.3. Dit politiereglement wordt bekendgemaakt door aanplakking ten gemeentehuize van Wuustwezel op datum van 23 februari 1979.

1.4. Op 27 februari 1979 beslist de raad van bestuur van de v.z.w. Club M., blijkens een uittreksel uit de notulen, het huidige annulatieberoep in te stellen.

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

2. Overwegende dat m.b.t. de ontvankelijkheid in aanmerking moet worden genomen wat volgt:

2.1. Verzoekende partij stelt in haar verzoekschrift «In haar zetel te Wuustwezel, exploiteert verzoekster het behendigheids spel Saturnusroulette».

2.2. Verzoekende partij heeft onmiskenbaar een belang bij de vernietiging van het bestreden besluit.

Ambtshalve moet evenwel worden onderzocht of dat belang een oorbaar belang is.

Het antwoord op die vraag hangt af van het antwoord op de vraag of de speelapparaten van het type Saturnus- en Optaroulette behendigheids spelen, dan wel door de wet van 24 oktober 1902 verboden kansspelen zijn.

2.3. Is een kansspel waarvan de exploitatie door artikel 1 van de wet van 24 oktober 1902 verboden is, het spel waarin, hetzij door het spel zelf, hetzij wegens de omstandigheden waarin het wordt beoefend, de kans de overhand heeft ten overstaan van de behendigheid en de verstandelijke speelcombinaties (Hof van Cassatie, 26 maart 1956, *Pas.*, 1956, I, 793; 22 mei 1967, *Pas.*, 1967, I, 110);

Opdat een spel verboden zij, is derhalve niet vereist dat de uitslag ervan uitsluitend van het toeval afhangt, maar alleen dat het toeval een essentieel en overwegend bestanddeel van het spel uitmaakt.

2.4. Een behendigheids spel is een spel waarbij het de speler mogelijk is om vanuit een bepaald oorzakelijk verschijnsel (feit, vaststelling) door waarneming en redenering, eigen aan een normaal, gemiddeld begaafd, modaal persoon, een z.g. «een-eenduidig» verband, d.i. een direct verband, te leggen tussen het bepaald oorzakelijk verschijnsel en het gevolg dat uit dit oorzakelijk verschijnsel resulteert.

Een behendigheids spel wordt een kansspel indien het oorzakelijk verschijnsel en het resulterend gevolg slechts

gebonden zijn door een waarschijnlijkheidsdistributie.

2.5. Vanuit een louter theoretisch standpunt zou kunnen worden beweerd dat de speelapparaten van het type Saturnus- en Optaroulette als behendigheids spel kunnen worden aangewend, met name in een serene sfeer, door spelers die allen goed geplaatst zijn, het spel van tevoren kennen of bijzondere begaafdheden hebben en voor zover zij een zo intense waarneming en concentratie opbrengen dat zij dit slechts gedurende een korte tijd kunnen volhouden.

Evenwel blijkt het spel met de speelapparaten van het type Saturnus- en Optaroulette niet alleen op zichzelf overwegend geschikt te zijn om als kansspel te worden gebezigd, maar daarenboven wijken in feite de omstandigheden, waarin die spelen worden beoefend, noodzakelijkerwijze in min of meerdere mate af van de ideale spelomstandigheden. Het spel met de speelapparaten van het type Saturnus- en Optaroulette moet hoe dan ook als een kansspel worden beschouwd, aangezien de kans de overhand heeft ten opzichte van de behendigheid en de verstandelijke speelcombinaties, m.a.w. daar oorzaak en gevolg voor de speler slechts gebonden zijn door een waarschijnlijkheidsdistributie (Hof Antwerpen, 20 juni 1975, *R.W.*, 1975-76, 614-619; Hof Bergen, 8 januari 1982; Hof Antwerpen, 26 maart 1982 en 6 januari 1984, niet gepubliceerd).

2.6. Uit het voorgaande blijkt dat het spel met de speelapparaten van het type Saturnusroulette — dat verzoeken de partij wenst te exploiteren —, alsook met de speelapparaten van het type Optaroulette, dat in het bestreden gemeenteraadsbesluit wordt beoogd, als een kansspel moet worden beschouwd, waarvan de exploitatie door artikel 1 van de wet van 24 oktober 1902 verboden is.

Verzoekende partij laat dan ook niet blijken van een oorbaar belang. Dit moet ambtshalve worden opgeworpen. Het beroep is derhalve niet ontvankelijk.

(Verwerping).

HOF VAN BEROEP TE ANTWERPEN

5e KAMER — 17 MEI 1984

Voorzitter: de h. Meers

Raadsheren: de hh. Janssens en Van Gelder

Openbaar ministerie: mevr. van Leuven

Advocaten: mrs. Dauwe en Colaes loco Van der Straten

1. Nakoming van verbintenissen — Betaling — Overschrijving — Tijdstip — 2. Faillissement — Gevolgen — Aanvang.

1. Betaling van een geldsom geschiedt pas door de overhandiging van de verschuldigde geldsom of door het crediteren van de bank- of postrekening bij betaling door middel van giraal geld.

2. De gevolgen van het faillissement gaan in vanaf het eerste uur van de dag van faillietverklaring.

Mr. Dauwe q.q. t/ Belgische Staat

Gelet op het bestreden vonnis van de Rechtbank van Koophandel te Antwerpen van 25 maart 1983 waarbij de

vordering van de curator van het faillissement N.V. S. — veroordeling tot betaling beogend van 264.880 fr. — ongegrond wordt verklaard ;

Overwegende dat de vordering van de curator in feite het gevolg was van de betaling door de Nationale Kas voor Rampenschade van voormelde som aan de Belgische Staat ingevolge niet betwiste belastingschulden van de gefailleerde en het beslag door de Belgische Staat bij voornoemde Nationale Kas ; dat deze vordering in rechte gebaseerd was op art. 444 Faill. W. ;

Overwegende dat de eerste rechter oordeelt dat de litigieuze betaling ingeboekt was door de Belgische Staat op 21 oktober 1980 zodat de betaling daadwerkelijk ontvangen was vóór 23 oktober 1980, datum van het faillissementsvonnis ;

Overwegende dat een betaling van een geldsom door een schuldenaar aan een schuldeiser pas geschiedt door de overhandiging van de verschuldigde geldsom in speciën of door het crediteren van de rekening (bank- of postrekening) bij betaling langs het kanaal van het giraal geld ; dat immers de schuldeiser slechts de beschikking krijgt van de geldsom door voormelde overhandiging of creditering ;

Overwegende dat hieraan niets veranderd wordt door een of andere feitelijke boekingswijze van de Belgische Staat ;

Overwegende dat uit de voorgebrachte stukken blijkt dat de postrekening van de ontvanger der directe belastingen gecrediteerd werd met de (litigieuze) som van 264.880 fr. op 23 oktober 1980 ; dat de gewestelijke directeur van de directe belastingen te Antwerpen dit ook erkent in zijn brief van 11 april 1983 aan de hand van de door hem geanalyseerde postoverschrijving ; dat dit bovendien blijkt uit de brief van de Nationale Kas voor Rampenschade aan de curator van 25 april 1983 met bijgevoegde fotokopie van het door het Bestuur der Postcheques afgestempeld debetbericht ;

Overwegende dat niet betwist wordt dat het faillissement uitgesproken werd op 23 oktober 1980 zodat de gevolgen van het faillissement — en onder meer die bepaald in art. 444 Faill. W. — ingaan vanaf het eerste uur van deze dag ;

Overwegende dat derhalve de litigieuze betaling onder toepassing valt van art. 444, tweede lid, Faill. W. ;

Overwegende dat nopens de hoegrootheid van de vordering door de Belgische Staat geen betwisting wordt geuit, noch ten aanzien van de hoofdsom noch ten aanzien van de morele en gerechtelijke interessen ;

(...)

NOOT—Zie J. Linsmeau, «L'heure de la faillite», *J.T.*, 1981, 233 ; P. Van Ommeslaghe, «Les obligations», *R.C.J.B.*, 1975, 671, nr. 98 ; Cass., 23 september 1982, *Pas.*, 1983, I, nr. 58 (cheque).

RECHTSPRAAK IN KORT BESTEK

Hof van Cassatie (1e Kamer), 28 mei 1982

Onrechtmatige daad — Oorzakelijk verband — Schade mede veroorzaakt door de schuld van een derde — Dader gehouden tot volledige schadevergoeding — Derde, die de schade mede heeft veroorzaakt is de echtgenote van de benadeelde — Gevolg.

De vrouw van eiser reed met zijn auto een kind aan dat plotseling uit een schoolbus kwam en de rijbaan overliep. Eiser heeft tot vergoeding van de schade aan zijn auto een vordering ingesteld tegen de eerste twee verweerders, ouders van het kind, en tegen derde verweerster, die begeleidster was op de schoolbus. Het bestreden vonnis (Vred. Brasschaat, 25 februari 1981) oordeelt dat de vrouw van eiser en de begeleidster beiden een fout hebben begaan, wijst de vordering van eiser tegen de ouders af en veroordeelt de begeleidster tot betaling van de helft van de schade. Het vonnis wordt om de volgende redenen vernietigd :

«Wat het eerste onderdeel betreft :

«Overwegende dat het vonnis, na te hebben vastgesteld dat de eerste twee verweerders door eiser 'worden gedagvaard op grond van artikel 1384, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek (gebrek in opvoeding en aan bewaking)', die eis ontvankelijk doch ongegrond verklaart zonder die beslissing door enig motief te verantwoorden ;

«Dat het onderdeel gegrond is ;

«Wat het tweede onderdeel betreft :

«Overwegende dat het vonnis, in de beoordeling van de aansprakelijkheid voor het ongeval, de fouten releveert van de echtgenote van eiser en van verweerster onder 3 en deze laatste dan tot de helft van de door eiser aan zijn wagen geleden schade veroordeelt ;

«Overwegende dat, wanneer een fout de schade heeft veroorzaakt, de dader ervan ten aanzien van de gelaedeerde gehouden is tot volledige vergoeding van die schade, ook al werd die schade eventueel mede veroorzaakt door de samenlopende fout van een derde ;

«Overwegende dat het vonnis derhalve, door verweerster onder 3 slechts tot de helft van de door eiser geleden schade te veroordelen op de enige grond dat de derde, die de schade mede heeft veroorzaakt, de echtgenote van eiser is, de artikelen 1382 en 1383 van het Burgerlijk Wetboek schendt ;

«Dat het onderdeel gegrond is.»

(Voorzitter : de h. Janssens — Raadsheer-rapporteur : de h. Sury — Advocaat-generaal : de h. Lenaerts — Advocaat : mr. De Baecq — In de zaak : H. t/ C., W. en D.)

Hof van Cassatie (1e Kamer), 16 juni 1983

Handelshuur — Kampeerterrein — Diensten en leveringen — Bijzaak van de verhuring — Geen handels-huurovereenkomst.

Om te beslissen dat de litigieuze huur geen handelshuur is, oordeelt het bestreden vonnis (Rb. Dendermonde, 27 april 1982) : dat de eisers het goed gebruikten tot verhuring, perceeltjesgewijs, van kampeerplaatsen aan gegadigden ; dat het enkele verhuren van kampeerplaatsen geen daad van koophandel en dus geen kleinhandel is ; dat de diensten en leveringen hoofdzakelijk voor de geboekte kampeers bestemd waren en niet voor onverschillig wie, de zogenaamde komende en gaande man ; dat de bewuste omstandigheid meebrengt dat de bedrijvigheid in kwestie geen hoofdzaak maar veeleer een bijzaak van de verhuring is, tevens dat zij, in haar geheel niet op het publiek gericht, geen wettelijk bedoelde kleinhandel is. Het onderdeel van

het middel van de eisers, dat daartegen gericht is, wordt om de volgende redenen verworpen:

«Overwegende dat artikel 1 van de Handelshuurwet bepaalt dat een van de vereisten voor het bestaan van een handelshuur is dat de onroerende goederen in hoofdzaak gebruikt worden voor het uitoefenen van een kleinhandel;

«Overwegende dat het vonnis ten deze de Handelshuurwet uitsluit om twee redenen: 1. omdat de diensten en leveringen 'geen hoofdzaak maar veeleer een bijzaak van de verhuur' zijn, 2. omdat de diensten en leveringen 'niet op het publiek gericht' zijn;

«Overwegende dat het onderdeel de reden onder 1 niet aanvecht, en die reden de beslissing wettelijk verantwoordt; dat de verdere redengeving onder 2 overbodig is en het daartegen gerichte onderdeel niet ontvankelijk is bij gebrek aan belang.»

(Voorzitter: ridder de Schaetzen — Raadsheer-rapporteur: de h. Janssens — Advocaat-generaal: de h. Piret — Advocaat: mr. Bützler — In de zaak: C. en W. t/ P.V.B.A. E.)

Hof van Cassatie (3e Kamer), 20 juni 1983

Arbeidsongeval — Toepassingsfeer — Uitbreiding — Vakantiekolonies en monitors of bewakers — Vakantiecursussen in onderwijsonderneming — Geen vakantiekolonie.

Gecasseerd wordt het arrest van het Arbeidshof te Brussel van 29 maart 1982:

«Overwegende dat artikel 1, 2°, van het koninklijk besluit van 25 oktober 1971 tot uitbreiding van het toepassingsgebied van de Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 deze wet heeft uitgebreid tot de inrichters van vakantiekolonies en tot de personen die zij als monitor of bewaker alleen tijdens de schoolvakanties tewerkstellen;

«Overwegende dat het arrest, dat vaststelt dat verweerder een verwonding heeft opgelopen terwijl hij tijdens vakantiecursussen was tewerkgesteld door een onderwijsonderneming waar buitenlanders in de gelegenheid worden gesteld beter Frans te leren, uit die vaststellingen niet wettig heeft kunnen afleiden dat die onderneming een vakantiekolonie organiseerde.»

(Voorzitter: de h. Closon — Raadsheer-rapporteur: de h. Kreit — Eerste-advocaat-generaal: de h. Duchatelet — Advocaten: mrs. De Bruyn en Dassesse — In de zaak: N.V. W. t/ P.)

Hof van Cassatie (3e Kamer), 27 juni 1983

Arbeidsongeval — Verjaring — Openbare orde — Afstand zonder uitwerking.

Gecasseerd wordt het arrest, op 9 november 1981 gewezen door het Arbeidshof te Brussel:

«Overwegende dat het arrest, deels met verwijzing naar het beroepen vonnis, vaststelt dat het dodelijk ongeval waarvan L.N. het slachtoffer was, gebeurde op 23 februari

1976 en dat de rechtsvordering van de verweerders tot betaling van de wettelijke vergoedingen op grond van de Arbeidsongevallenwet, ingesteld werd bij dagvaarding van 26 oktober 1979; dat het beslist dat de vordering niet verjaard is omdat eiseres 'afstand van de verkregen verjaring' heeft gedaan, hetgeen, volgens het arbeidshof, blijkt uit haar brief van 3 juli 1979 aan de raadsman van de verweerders en uit de brieven van het Fonds voor Arbeidsongevallen van 4 september 1979 aan de raadsman van de verweerders en aan eiseres;

«Overwegende dat, naar luid van artikel 69 van de Arbeidsongevallenwet, de rechtsvordering tot betaling van de vergoedingen die steunen op de bepalingen van die wet, verjaart na drie jaar; dat die bepaling de openbare orde raakt; dat het afzien van een verkregen verjaring geen uitwerking kan hebben;

«Overwegende dat het arbeidshof, door op de enkele grond die het aanwijst te beslissen dat de rechtsvordering van de verweerders niet verjaard is, de beslissing niet naar recht verantwoordt.»

(Voorzitter: de h. Delva — Raadsheer-rapporteur: de h. Lebbe — Advocaat-generaal: de h. Lenaerts — Advocaten: mrs. Simont en Bützler — In de zaak: De Professionele Kas voor Handel en Nijverheid t/ W. en L.)

NOOT—Zie Cass., 23 november 1961, *Pas.*, 1962, I, 363; Cass., 4 juni 1970, *Arr. Cass.*, 1970, 921; A. Van de Velden en H. Schamp, *Arbeidsongevallen privé-sector*, 1981, p. 280.

Hof van Cassatie (1e Kamer), 30 juni 1983

Europese Gemeenschappen — Auteursrecht — Cinematografie — Kabeltelevisie — Alleenrecht om een film te vertonen — Modaliteiten — Onverenigbaarheid met de artt. 36 en 85 E.E.G. mogelijk.

De filmdistributiemaatschappij Ciné Vog had van de Franse filmmaatschappij Les Films de Béotie voor zeven jaar het alleenrecht gekregen om een film in België te vertonen. Die film werd in Duitsland over de televisie uitgezonden en in België door de kabeltelevisiemaatschappijen Coditel heruitgezonden. Ciné Vog eiste daarvoor schadevergoeding. Nadat de maatschappijen Coditel in eerste aanleg veroordeeld waren, besliste het Hof van Beroep te Brussel bij arrest van 30 maart 1979 (*J.T.*, 1979, 502) dat art. 85 E.E.G. niet op het geschil toepasselijk was, en het stelde aan het Hof van Justitie enkele vragen over de artt. 59 en 60 E.E.G. Deze vragen werden beantwoord bij arrest van 18 maart 1980 (zie *R.W.*, 1982-83, 2215). Maar de maatschappijen Coditel voorzagen zich ook in cassatie. Bij arrest van 3 september 1981 (*Pas.*, 1982, I, 8) stelde het Hof van Cassatie aan het Hof van Justitie een uitleggingsvraag betreffende de artt. 36 en 85 E.E.G. Die vraag werd beantwoord bij arrest van 6 oktober 1982 (*R.W.*, 1982-83, 2215).

Uitspraak doende op het eerste en het tweede onderdeel van het door Coditel aangevoerde middel, beslist het Hof van Cassatie:

«Overwegende dat het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, uitspraak doende op de door het Hof bij

arrest van 3 september 1981, met toepassing van artikel 177 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, gestelde vraag, in zijn arrest van 6 oktober 1982 beslist, dat 'een overeenkomst waarbij de houder van het auteursrecht op een film het alleenrecht tot vertoning van dit werk op het grondgebied van een Lid-Staat voor een bepaalde periode overdraagt, op zichzelf niet onder de verbodsbepalingen valt van artikel 85 van het E.E.G.-Verdrag; in voorkomend geval de nationale rechterlijke instantie echter dient na te gaan, of in een bepaald geval de uitoefening van het bij die overeenkomst overgedragen alleenrecht plaatsvindt in een economische of juridische context die ten doel of tot gevolg heeft dat de distributie van films wordt verhinderd of beperkt, dan wel de mededinging op de filmmarkt, gelet op de eigen aard hiervan, wordt vervalst';

«Overwegende dat de drie eerste eiseressen in hun conclusie voor het hof van beroep hebben betoogd, enerzijds, dat, hoewel het bestaan van de rechten inzake industriële en commerciële eigendom, die door de wetgeving van een Lid-Staat worden erkend, door de artikelen 85 en 86 van het Verdrag niet wordt beïnvloed, de toepassing ervan onder de in die bepalingen vervatte verbodsbepalingen kan vallen; dat het Hof van Justitie, meer bepaald, met betrekking tot een recht dat nauw verwant is met het auteursrecht, heeft beslist dat de uitoefening van dat recht onder het verbod van artikel 85, lid 1, van het Verdrag zou kunnen vallen als bleek dat ze voorwerp, middel of gevolg is van een afspraak die, door een verbod op de invoer uit andere Lid-Staten van produkten die in die staten rechtmatig in het verkeer zijn gebracht, tot compartimentering van de markt zou leiden; dat het ten deze duidelijk is dat de uitoefening van dat auteursrecht, in de onderstelling dat er werkelijk een cessie is geweest, zoals de eerste verweerster, de N.V. Ciné Vog Films betoogt, tegelijkertijd het voorwerp, middel en gevolg is van een bij artikel 85 verboden afspraak; dat, zo men, niettegenstaande het cumulatief effect van de parallelle overeenkomsten gesloten in de sector van de film-distributie, oordeelt dat de overeenkomst tussen de N.V. Ciné Vog Films en de N.V. Films De La Boétie, bij ontstentenis van enige merkbare uitwerking, niet onder toepassing van artikel 85 valt, de vraag aan de orde is of de uitoefening van het bewuste protectierecht verenigbaar is met andere verdragsbepalingen, en dat, anderzijds, om het geoorloofd karakter van een overeenkomst te beoordelen niet alleen rekening moet worden gehouden met de rechten en verplichtingen die uit de bedingen van de overeenkomst volgen, maar ook met de economische en juridische context, en met name, met het eventueel bestaan van soortgelijke overeenkomsten tussen dezelfde partijen of zelfs tussen derden;

«Overwegende dat het bestreden arrest beslist dat het recht tot vertoning van de film, dat aan de eerste verweerster was overgedragen, voortvloeit uit een wettelijk statuut dat haar een bescherming erga omnes biedt, althans binnen de landen die de verdragen inzake het auteursrecht hebben ondertekend, ongeacht de geografische beperkingen, en waarop de in het Verdrag bedoelde gegevens uit overeenkomst of onderling overleg niet toepasselijk zijn, en dat het recht van vertoning van het auteursrecht slechts een opsplitsing is van het auteursrecht en bijgevolg tot het specifieke voorwerp ervan behoort;

«Dat het arrest, door die overwegingen geen rekening houdt met het feit dat de modaliteiten van de uitoefening van het vertoningsrecht van een film onverenigbaar kunnen zijn met de artikelen 36 en 85 van het Verdrag, en niet nagaat of rekening moet worden gehouden met de economische, juridische of politieke context van die overeenkomst;

«Dat het arrest aldus de artikelen 36 en 85 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap schendt;

«Dat het eerste en het tweede onderdeel van het middel dienaangaande gegrond zijn.»

Het bestreden arrest wordt diensgevolge vernietigd in zoverre het uitspraak doet over de toepassing van de artt. 36 en 85 E.E.G. Vastgesteld wordt dat wegens deze vernietiging de prejudiciële vraag waarover het Hof van Justitie uitspraak heeft gedaan in zijn arrest van 18 maart 1980, aan het Hof van Beroep te Brussel is onttrokken.

(Voorzitter: ridder de Schaetzen — Raadsheer-rapporteur: de h. Closon — Procureur-generaal: de h. Krings — Advocaten: mrs. De Gryse en van Hecke — In de zaak: Coditel e.a. t/ Ciné Vog e.a.)

Hof van Cassatie (2e Kamer), 21 september 1983

Onrechtmatige daad — Oorzakelijk verband — Vrachtwagen stopt omdat een niet behoorlijk vastgemaakte lading op de openbare weg is gevallen — Auto botst later op de stilstaande wagen.

Eiser en de verweerder P. werden m.b.t. een verkeersongeval vervolgd voor de strafrechter. Eiser voerde aan dat P. een fout had begaan in oorzakelijk verband met het ongeval door zijn lading niet zodanig vast te maken dat ze niet op de openbare weg kon vallen. Het bestreden arrest (Hof Bergen, 8 februari 1983) oordeelt dat het aan P. verweten misdrijf, zelfs al was het bewezen, niet in oorzakelijk verband staat met het ongeval en dat dit alleen is veroorzaakt door het foute rijgedrag van eiser. Het middel, waarin eiser schending van art. 1382 B.W. aanvoert, wordt om de volgende redenen verworpen:

«Overwegende dat het arrest erop wijst dat 'het ongeval zou gebeurd zijn zoals het zich heeft voorgedaan, welke ook de reden van het stilstaan van de vrachtwagen mag zijn geweest; dat de omstandigheid dat een gedeelte van de lading op de rijbaan gevallen was derhalve de aanleiding en niet de oorzaak is van het ongeval';

«Dat het arrest aldus, door vast te stellen dat de schade zoals ze zich heeft voorgedaan toch zou zijn voorgevallen als de lading wel behoorlijk was vastgemaakt, het wettelijk begrip 'oorzakelijk verband tussen schuld en schade' niet miskent en de beslissing regelmatig met redenen omkleedt.»

(Voorzitter-rapporteur: de h. Screvens — Advocaat-generaal: de h. Ballet — Advocaten: mrs. Simont en De Bruyn — In de zaak: H. t/ N.V. A. en P.)

NOOT—Zie Cass., 8 september 1983, *R.W.*, 1983-84, 2033.

Hof van Cassatie (1e Kamer), 22 september 1983

Onrechtmatige daad — Schade en schadeloosstelling — Zaakschade — Totaal verlies van voertuig — B.T.W.

Het bestreden vonnis (Vred. Nijvel, 12 mei 1982) wordt om de volgende redenen vernietigd :

«Overwegende dat de verplichting om de schade integraal te vergoeden betekent dat rekening moet worden gehouden met de vervangingswaarde, dat wil zeggen met de aankoop prijs van een voorwerp dat zoveel mogelijk overeenstemt met het voorwerp dat de schadelijder niet meer heeft ;

«Overwegende dat, in geval van volledig verlies van een voertuig door de fout van een derde, de vergoeding die overeenkomt met het bedrag van de belasting over de toegevoegde waarde niet strekt tot vergoeding van het verlies van dat voertuig, doch van de schade die het slachtoffer door de betaling van de belasting lijdt ;

«Dat derhalve degene die voor het ongeval aansprakelijk is aan de schadelijder een bedrag moet terugbetalen dat gelijk is aan de belasting over de toegevoegde waarde berekend op de vóór het ongeval aan het voertuig toegekende waarde, zonder dat echter dat bedrag groter mag zijn dan het bedrag van de belasting dat werkelijk is betaald bij de aankoop van het vervangingsvoertuig ;

«Overwegende dat het vonnis, door te zeggen dat het bedrag van de belasting over de toegevoegde waarde 'deel uitmaakt van het beschadigde voertuig dat, om zo te zeggen, verloren is gegaan belasting inbegrepen', en door te beslissen dat de terugbetaling van het bedrag van de belasting over de toegevoegde waarde die is betaald bij de aankoop van het vernielde voertuig de aan eiser toegebrachte schade integraal vergoedt, zijn beslissing niet naar recht verantwoordt.»

(Voorzitter : de h. Mahillon — Raadsheer-rapporteur : de h. Poupart — Advocaat-generaal : de h. Piret — Advocaten : mrs. Dasse en Simont — In de zaak : De W. t/ C.)

NOOT—Zie Cass., 28 september 1983, *R.W.*, 1983-84, 2630.

Hof Gent (6e Kamer), 15 juni 1982

Onrechtmatige daad — Aansprakelijkheid — 1. Voor aangestelde — Verband tussen werkzaamheid en schadeverwekkende handeling — Zelfs indirect en occasioneel — 2. Werknemer — Schade aan derden bij uitvoering van de arbeidsovereenkomst — Veroorzaken van verkeersongeval — Onaangepaste snelheid — Geen bedrog, zware schuld of gewoonteschuld.

Beklaagde was betrokken bij een verkeersongeval te Zeebrugge. Hij was werkzaam als kelner in het restaurant van Roger en François R. en toen het ongeval gebeurde, was hij met de schoonzuster van zijn werkgevers op weg naar de tandarts. Het regende. De door beklaagde bestuurde auto slipte op houten blokken van de tussen de kasseibestrating

lopende spoorrails, kwam zwaar in aanrijding met een 22 meter verder rechts van de rijbaan staande woning en gleed 18 meter verder in een 7 meter lager gelegen weide. Het ongeval gebeurde ongeveer op het middelpunt van een lange en wijd uitlopende bocht, op een afzonderlijke rijbaan naast de eigenlijke Kustlaan. Het arrest oordeelt dat beklaagde zijn voertuig niet voortdurend goed in de hand heeft gehad en zijn snelheid niet heeft aangepast aan de staat van de weg. Op civielrechtelijk gebied beslist het hof .:

«Blijkens het aanvullend onderzoek was R. François op de dag van de feiten in het buitenland.

«De beklaagde verklaarde, te 11 uur (stuk 6), dat hij voor rekening reed van zijn werkgever R. Roger, die zulks op ondervraging (stuk 10) aan de verbalisanten bevestigde te 16 uur, in zijn woning, en in zijn verklaring uitdrukkelijk gewag maakt van een aan de beklaagde gegeven opdracht. Het is op basis van dat stuk, en dus niet door interpretatie van het gebruikelijk aansprakelijkheidsformulier (stuk 12), dat de eerste rechter de aansprakelijkheid van de werkgevers heeft aanvaard.

«Het hof deelt deze zienswijze. Immers, hoewel een onderzoek — gevoerd anderhalf jaar na de feiten — uitwijst dat R. Roger niet in het restaurant was toen zijn schoonzuster telefoneerde om afgehaald te worden (stuk 45), moet beklemtoond worden dat rechtsleer en rechtspraak aanvaarden dat de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de aansteller, voor onrechtmatige daden gepleegd door de aangestelde, bestaat zodra er enig verband is met de plaats, tijd en inhoud van de functie van de aangestelde (Dekkers, *Handboek* II, nr. 257, blz. 145 ; Dekkers, *Bijwerking* (1971), blz. 106 ; Fagnart, *Examen de la jurisprudence*, 1971, p. 49 ; Van Gerven, *Algemeen Deel*, 1973, blz. 504 ; «Overzicht van rechtspraak (Aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad)», *T.P.R.*, 1980, 1332 tot 1344). Het is duidelijk dat er een voldoende feitelijke band is met de bediening die de beklaagde in het restaurant had : het ophalen van de schoonzuster van de werkgever is gebeurd binnen de arbeidsduur en naar aanleiding van zijn functie. Zelfs een indirect en occasioneel verband met de functie is voldoende om tot aansprakelijkheid van de aansteller te besluiten (Cass., 28 februari 1978, *Pas.*, 1978, I, 740 ; Dalcq, 'Examen de jurisprudence', *R.C.J.B.*, 1980, 402).

«Bovendien moet worden opgemerkt — *lex curiosa sed lex* (Dalcq, 'Le législateur contre le droit', *R.G.A.R.*, 1979, 10040) — dat de wet van 3 juli 1978, op de arbeidsovereenkomsten, met name art. 18, lid 1 en 3, de persoonlijke aansprakelijkheid van de werknemer die schade berokkent aan derden, uitsluit behalve in geval van bedrog, zware schuld of gewoonlijk voorkomende lichte fout, welke omstandigheden in casu niet bewezen zijn (zie Kruithof, 'Aansprakelijkheid voor andermans daad', *R.W.*, 1978-1979, 1423 ; Dalcq, *R.C.J.B.*, 1980, 403 ; Cass., 18 november 1981, *R.G.A.R.*, 1982, 10459).

«Derhalve moet K. op civielrechtelijk gebied buiten de zaak worden gesteld, terwijl de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de werkgever vaststaat. De opwerping dat aldus wordt afgeweken van de gelding van artikel 1165 B.W. vindt haar antwoord in de beschouwing (zie Cass., 18 november 1981) dat het artikel 18 van de wet van 3 juli 1978 afwijkt van het gemene recht.»

(Voorzitter: de h. De Brauwere — Raadsheren: de hh. Dooms en Lievens — Advocaat-generaal: de h. Steelandt — Advocaten: mrs. Vanseveren, Debucquoy en Vercruysse — In de zaak: De C. e.a. t/ K. en R.)

NOOT—Betreffende de aansprakelijkheid van de werknemer raadplege men voorts: J.-L. Fagnart, «Les faits générateurs de responsabilité. Aperçu des principales tendances actuelles», in *Responsabilité et réparation des dommages*, Brussel, Editions de Jeune Barreau, 1983, (7), 70-84, nrs. 82-104; H. Hoen; »L'article 18 de la loi u 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail et la responsabilité suivant les articles 1382 à 1384 du Code civil», *J.T.T.*, 1983, 239-243; A. Van Oevelen, «De contractuele en de buitencontractuele aansprakelijkheid van de werknemer in het raam van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst», in *Actuele problemen van het arbeidsrecht*, Rigaux, M. (ed.), Antwerpen, Kluwer, 1984, 111-172.

Arbeidshof Antwerpen (4e Kamer), 5 januari 1983

Werkloosheid — Recht op uitkeringen — Langdurige werkloosheid — Artiëst — Passende dienstbetrekking.

«Overwegende dat de wetgever gewild heeft dat het al dan niet langdurig karakter van de werkloosheid wordt beoordeeld met toetsing aan criteria die toestaan de mogelijkheden van de werkloze om aan zijn toestand van werkloze te ontsnappen te beoordelen;

«Dat deze criteria verband houden met: a) de loopbaan der laatste 15 jaar waarvan de verhouding 'bekend of uitgeoefend beroep' tegenover de absolute duur van de werkloosheid een besluit mogelijk maakt, b) de familiale en sociale toestand die ofwel een werkstuwende ofwel een werkloosheidsberustende factor kan zijn, c) de economische en de medische toestand die functioneel zijn voor de kansen, d) de inspanningen die in causaal verband staan met de kansen (hoe meer inspanningen hoe meer kansen) maar onvermijdelijk dienen te worden beoordeeld in het licht van de overige criteria;

«Overwegende dat uit de feitelijke gegevens blijkt dat appellant zijn leven lang het beroep van muzikant-contrabassist heeft uitgeoefend;

«Overwegende dat het ministerieel besluit van 4 juni 1964 in de artikelen 57 en 58 speciale regelen heeft uitgevaardigd betreffende het passend karakter van andere beroepen voor artiësten; dat artikel 57 voorschrijft dat voor het passend karakter van de dienstbetrekking rekening wordt gehouden met de intellectuele ontwikkeling, de lichaamsschiktheid en het gevaar dat de vaardigheid zou afnemen...;

«Overwegende derhalve dat voor een artiëst de gamma van passende dienstbetrekkingen door de wetgever zelf beperkingen m.b.t. andere beroepen zijn aanvaard;

«Overwegende dat, met inachtneming van dit element en zijn leeftijd, het als aanvaardbaar voorkomt dat appellant zijn sollicitaties beperkt heeft tot het gebied van het muzikale *sensu lato*, dit is ook tot de randgebieden (als bibliothecaris);

«Overwegende dat uit het geheel van de gegevens — vooral de sinds de laatste jaren van 1970 ongunstig geëvo-

lueerde marktsituatie — naar voren komt, dat de minst ongunstige oplossing is het door appellant toegepast systeem van gelegenheidsprestaties gecombineerd met werkloosheid, om aldus een volledige werkloosheid te voorkomen wanneer hij zich in een ander beroep zou wagen;

«Dat de feitelijke gegevens het niet mogelijk maken te besluiten dat appellant berust heeft in zijn toestand van werkloosheid.»

(Voorzitter: de h. Naudts — Raadsheren in sociale zaken: de hh. Coen en Van Vlierberghe — Advocaat-generaal: de h. Smits — Advocaten: mrs. Boeykens loco Mergits en Nelis loco Lambrechts — In de zaak: V. t/ R.V.A.)

Rb. Mechelen (1e Kamer), 29 mei 1983

Verjaring — Huur — Eindafrekening betreffende kosten van verwarming, elektriciteit, gas en water — Art. 2277 B.W. niet toepasselijk.

Geïntimeerden eisen betaling van een bedrag van 26.328 frank volgens een eindafrekening waarvan sommige posten teruggaan tot 1970. De vroegere huurders, appellanten, beweren dat de vordering overeenkomstig art. 2277 B.W. verjaard is.

«Overwegende dat de verjaringstermijn bepaald bij art. 2277 B.W. slaat op huren van huizen — les loyers des maisons — en niet op «le prix du bail» voorzien in art. 1728 B.W.;

«Dat de verjaringstermijn van art. 2277 B.W. alle periodieke prestaties betreft die van dezelfde aard zijn als die in het artikel opgesomd;

«Dat volgens art. 45 van de huurovereenkomst o.m. de kosten van het gebruik van water, elektriciteit, verwarming ten laste van de huurders vallen;

«Dat deze onderhouds- en verbruikskosten enerzijds niet resorteren onder het begrip 'huur' terwijl zij anderzijds variabele kosten zijn welke niet vallen onder de toepassing van art. 2277 B.W. (vgl. De Page, VII, nr. 1328-e; Luik, 6 augustus 1879, *Pas.*, 1880, II, 176).»

(Voorzitter: de h. Wauters — Rechters: de hh. Simons en Van de Walle — Advocaten: mrs. Dewachter en Van-kesbeek — In de zaak: R. en W. t/ Van H. en V.)

Hof van Cassatie (3e Kamer), 5 december 1983

Pensioenen werknemers — Regularisatiebijdragen — Aanwending voor periodes van tewerkstelling als werknemer.

De voorziening tegen het arrest (Arbh. Antwerpen, 15 september 1982) dat een rustpensioen toekent voor, onder meer, de jaren 1936 en 1937 wegens betaling van regularisatiebijdragen voor een bewezen gewone en hoofdzakelijke tewerkstelling van 1 april 1936 tot en met 31 maart 1938, wordt verworpen:

«Overwegende dat de aangevoerde grieven gericht zijn tegen de beslissing dat artikel 32ter, derde lid, van het koninklijk besluit van 21 december 1967 geen toepassing vindt op de regularisatiebijdragen die verweerder heeft betaald voor de periode van 1 april 1936 tot en met 31 maart 1938;

«Overwegende dat, krachtens artikel 32ter, eerste en tweede lid, van voormeld koninklijk besluit, het bewijs van de tewerkstelling waardoor het recht op een rustpensioen wordt geopend, dat daadwerkelijk en voor de eerste maal ten vroegste op 1 januari 1977 ingaat, voor elk jaar dat 1 januari 1945 voorafgaat, wordt geleverd door een jaarlijkse pensioenstorting van ten minste het in het tweede lid bepaalde bedrag; dat voor de toepassing van deze bepalingen het kalenderjaar en niet het verzekeringsjaar in aanmerking komt;

«Overwegende dat het derde lid van hetzelfde artikel bepaalt dat, wanneer de in het tweede lid van dat artikel beoogde pensioenstortingen werden verricht voor een bepaald verzekeringsjaar dat gespreid is over twee kalenderjaren, het bewijs van een gewoonlijke en hoofdzakelijke tewerkstelling geleverd is voor het laatste van de twee kalenderjaren waarover het verzekeringsjaar is gespreid;

«Dat deze bepaling alleen toepassing vindt op de pensioenstortingen waarvan vaststaat voor welk verzekeringsjaar zij werden gedaan, maar waarvan niet kan worden vastgesteld op welk van beide kalenderjaren, waarover het verzekeringsjaar is gespreid, zij betrekking hebben;

«Overwegende dat ten deze, nu de ontbrekende bijdragen het voorwerp uitmaakten van een regularisatie, uiteraard geen pensioenstortingen voor een bepaald verzekeringsjaar werden verricht; dat overeenkomstig de artikelen 7bis van het koninklijk besluit nr. 50 van 24 oktober 1967 en 32bis, § 1, van het koninklijk besluit van 21 december 1967, de regularisatie niet per verzekeringsjaar geschiedt, maar voor periodes van tewerkstelling als werknemer;

«Dat het arbeidshof derhalve wettig beslist dat artikel 32ter, derde lid, niet toepasselijk is.»

(Voorzitter: de h. Delva — Raadsheer-rapporteur: de h. Vervloet — Advocaat-generaal: de h. Lenaerts — Advocaat: mr. Houtekier — In de zaak: R.W.P. t/ E.).

NOOT—Zie de noot van G.D. bij Arbh. Brussel, 26 mei 1983, *R.W.*, 1983-84, 1923.

Hof van Cassatie (1e Kamer), 17 februari 1984

Inkomstenbelasting — Beslissing over ontlasting van ambtswege — Voorziening bij het hof van beroep — Taak van het hof van beroep — Interest.

Verweerder had bij de directeur bezwaar ingediend tegen aanslagen gevestigd voor de aanslagjaren 1974 en 1975. De directeur oordeelde enerzijds dat het bezwaar niet ontvankelijk was daar het te laat was ingediend (art. 272 W.I.B.), anderzijds dat het ongegrond was in zoverre verweerder een beroep deed op de ontlasting van ambtswege op grond van het bekend maken van overbelasting (art. 277). Verweerder kwam alleen van deze laatste beslissing in beroep (art. 278). Dienaangaande beslist het bestreden arrest (Hof Gent, 25 juni 1982) dat er wel degelijk voor de twee jaren een «mate-

riële vergissing» was in de zin van art. 277 (op dit punt wordt het arrest niet aangevochten). Het acht derhalve het beroep gegrond, maar maakt een onderscheid: 1) wat het jaar 1974 betreft, doet het de aanslag teniet op grond dat hij ambtshalve was gevestigd en derhalve door willekeur was aangetast; 2) voor het jaar 1975 beveelt het de herberekening van de aanslag na weglating van de post die het gevolg was van de vergissing. Het arrest beveelt voorts de terugbetaling van de op grond van de aanslagen geïnde resp. te veel geïnde sommen, met moratoire interest.

Het cassatieberoep van de Belgische Staat betreft alleen de beslissing waardoor de aanslag voor 1974 teniet wordt gedaan en de beslissing over de interest.

Wat het eerste punt betreft oordeelt het Hof:

«Overwegende dat het hof van beroep, wanneer het van oordeel is dat een ambtshalve gevestigde aanslag wegens willekeur onwettig is, die aanslag, wanneer de belastingplichte het juiste bedrag van zijn inkomsten niet kan bewijzen, niet mag verbeteren, maar hem dient te vernietigen; dat deze regel nochtans alleen geldt, wanneer de geldigheid van een aanslag aan het hof van beroep is onderworpen, nadat de betwiste aanslag het voorwerp van een ontvanke-lijk bezwaarschrift is geweest;

«Overwegende dat de evenvermelde regel niet geldt wanneer het hof van beroep kennis neemt, zoals ten deze, van een betwisting nopens een overbelasting, door de administratie vastgesteld of door de belastingsschuldige op een of andere wijze, zij het door een onregelmatig bezwaarschrift, bekendgemaakt, en die voortvloeit uit materiële vergissingen, uit dubbele belasting, of die blijkt uit afdoende bevonden nieuwe bescheiden of feiten waarvan het laattijdig overleggen of inroepen door de belastingplichtige wordt verantwoord door wettige redenen;

«Dat het middel gegrond is.»

Ook het tweede middel, betreffende de interest, is gegrond:

«Overwegende dat het enkel met toepassing van artikel 277, § 1, is dat aan verweerder ontheffing werd verleend voor de aanslagjaren 1974 en 1975; dat in zulk een geval, met toepassing van artikel 309, 3°, geen interest wordt toegekend.»

Dientengevolge wordt het bestreden arrest vernietigd, doch slechts in zoverre het a) voor het jaar 1974 de aanslag tenietdoet op andere punten dan de post van de materiële vergissing; b) interest toekent.

(Voorzitter-rapporteur: de h. Janssens — Advocaat-generaal: mevr. Liekendael — In de zaak: Belgische Staat t/ Van L.)

NOOT — Zie de conclusie van de advocaat-generaal Dumon bij Cass., 30 november 1954, *Pas.*, 1955, I, 287, inz. 292.

BOEKEN

ROELAND VEKEMAN, *Ruimtelijke ordening en stedenbouw*, Recht en Praktijk, nr. 5, Kluwer Rechtswetenschappen, Antwerpen, 1983, 382 blz., 2.480 fr.

Hoewel dit boek nu al een jaar geleden werd gepubliceerd, is het tot nog toe niet in het *R.W.* besproken. Het ligt al die tijd op mijn werktafel, en het werd reeds meermaals, en met vrucht, geraadpleegd. Wanneer ik er echter nog niet toe gekomen ben mijn toezegging om het aan de lezers van *R.W.* voor te stellen, te honoreren, dan is dit te wijten aan het feit dat dit voortreffelijk praktijkboek noopt tot een grondige bespreking van, en reactie op, elk hoofdstuk. Dit is er nog niet van gekomen. Verder uitstel — en zeker afstel — ware onverantwoord, want het boek verdient ruime bekendmaking en verspreiding, nu het nog actueel is. Ik moge mij dan ook hier beperken tot enkele beschouwingen, en mij zowel voor de laattijdigheid als voor de beknoptheid ervan verontschuldigen bij auteur en uitgever.

De auteur, R. Vekeman, eerste juridisch adviseur bij het Provinciebestuur van Oost-Vlaanderen, is voldoende bekend door vroegere bijdragen, o.m. «Het administratief toezicht als middel tot inspraak en rechtsbescherming», *R.W.*, 1982-83, 2225-2232, waarin de auteur m.b.t. het algemeen bestuurlijk toezicht een standpunt verdedigt, dat — helaas! — (nog steeds) niet terug te vinden is in de rechtspraak van de Raad van State.

Het hier besproken werk is een volledige commentaar van de wetgeving, de rechtspraak en de rechtsleer betreffende de ruimtelijke ordening en de stedenbouw. Het behandelt niet alleen de beleidsinstrumenten (de plannen van aanleg en de bouw- en verkavelingsverordeningen), de vergunningsplicht (bouw- en verkavelingsvergunningen), de sancties, de fiscale maatregelen en de publiciteitsmaatregelen, maar bevat tevens afzonderlijke hoofdstukken over de vorderingsbevoegdheid van milieuverenigingen en over het annulatieberoep bij de Raad van State, wat de bruikbaarheid van deze commentaar voor de rechtspracticus nog doet toenemen. De stof is bijgewerkt tot 1 juli 1983.

De folder, waarbij het boek wordt aangekondigd, stelt zeer terecht: «Door de systematische en synthese-gerichte opbouw van het werk heeft de auteur het inzicht in het geheel van de wetgeving vergroot zonder hierbij de concrete juridische problemen die de toepassing ervan stelt, uit de weg te gaan.»

Het moge dan ook, met overtuiging, beklemtoond worden dat het boek van Vekeman ten volle beantwoordt aan de strengste eisen die aan een praktische commentaar kunnen worden gesteld: het geeft een vlug en vlot antwoord op praktische problemen, met tevens toch een veelvoud van verwijzingen naar de relevante rechtspraak en rechtsleer. M.a.w., dit boek hoort volkomen thuis in een reeks «Recht en Praktijk».

Toch belet deze wel gemeende lof niet dat ook t.a.v. dit werk enkele bemerkingsen kunnen worden geformuleerd.

Een eerste bemerking is van formele aard. De auteur neemt een lijst op van de geldende wetgeving en reglementering. Die lijst is alfabetisch — volgens de titel van de wet, het decreet of het besluit — geordend, wat in dit geval het raadplegen geenszins vergemakkelijkt. Het Brussels gewest wordt erin opgenomen, het Waalse gewest niet. En soms ontbreekt een element, zoals bv. de wijziging van het Afvaldecreet van 2 juli 1981.

In dezelfde trant moet worden betreurd dat de auteur op p. 14-15 wel de lijst van de 25 Vlaamse stedenbouwkundige gewesten opneemt, maar hierbij niet meteen vermeldt de datum van het K.B. houdende vaststelling van het gewestplan en die van bekendmaking in het Belgisch Staatsblad, wat in een praktische commentaar wel nuttig zou zijn geweest.

Een enkele paragraaf is onbegrijpelijk: nr. 28, m.b.t. het belangrijke probleem van de verhouding tussen gewestplannen en vroegere gemeentelijke plannen van aanleg — (zie infra). Vekeman schrijft dat «de chronologie van de plannen» doorslaggevend is, m.a.w. het adagium «lex posterior derogat priori», althans zo zou de modale jurist dit verstaan; dus: de gewestplannen primeren. Maar de rest van de paragraaf toont aan dat de auteur het anders bedoelt: de gemeentelijke plannen primeren. *Quid?*

En één paragraaf (nr. 16) is volkomen verkeerd. Niet de Vlaamse Raad voor het Leefmilieu, maar de Vlaamse Commissie voor

Ruimtelijke Ordening heeft voor het Vlaamse gewest de plaats ingenomen van de vroeger bestaande nationale commissie, als adviesorgaan van de Vlaamse Executieve, inzonderheid van de Gemeenschapsminister voor Ruimtelijke Ordening.

Wat de rechtspraak betreft, blijkt de auteur geen kennis te hebben van de in 1983 gewezen arresten van de Raad van State; dit kan evenwel bezwaarlijk ten kwade worden geduld, want de «officiële» — (eigenlijk een officieuze) — publikatie van die arresten heeft thans reeds twee jaren achterstand.

A fortiori kan men het de auteur niet euvel opnemen dat hij arresten, gewezen na het afsluiten van zijn boek op 1 juli 1983, niet vermeldt.

Dit is echter wel jammer, want rond de jaarwisseling 1983/1984 heeft de Raad van State enkele Gordiaanse knopen doorgehakt, die de praktijkjurist niet kan of mag ignoreren, reden waarom zij hier worden vermeld:

— arrest nr. 23.832, 20 december 1983, Steeno: het koninklijk besluit — (voortaan: besluit van de Executieve) — houdende vaststelling van het gewestplan heft van rechtswege de ermede strijdige bepalingen van vroegere gemeentelijke plannen van aanleg op; zie hierover F. Wastiels, A. Roossens en F.J. Croonenberghs, «Het arrest Steeno: een controversieel arrest?», in *De Gemeente*, 1984, 199-208;

— arrest nr. 23.831, 20 december 1983, Gosseye e.a., duidt aan onder welke voorwaarden een bouwvergunning mag worden ingetrokken, bevestigt dat tegen dit intrekkingbesluit het administratief beroep bij de bestendige deputatie (art. 55, wet ruimtelijke ordening) mag worden ingesteld, en zegt uitdrukkelijk dat geen bouwvergunning kan worden afgegeven indien de ontworpen constructie een abnormale burenhinder voortbrengt (vgl. Raad van State, 16 maart 1973, nr. 15.759, Herman);

— arrest nr. 23.870, 10 januari 1984, Van Bever: na een arrest houdende vernietiging van een koninklijk besluit — thans een besluit van de Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening — houdende weigering, in hoger (administratief) beroep van een bouw- of verkavelingsvergunning, beschikt de Gemeenschapsminister opnieuw over de volle wettelijke termijn, om te beslissen over het hoger administratief beroep, dat geacht moet worden nog steeds aanhangig te zijn.

Opmerkelijk bij die arresten is dat de rechtspraak van de Vlaamse kamer van de Raad van State duidelijk afstand neemt van andersluidende interpretaties van de Franse kamer.

Ook moet nog in dit verband worden vermeld een advies (art. 9) van de afdeling administratie van de Raad van State, eveneens van 20 december 1983, waarin bevestigd wordt dat bij een bijzonder plan van aanleg mag worden afgeweken, binnen bepaalde voorwaarden, van de bestemmingsvoorschriften van een gewestplan.

De ruimtelijke ordening — en de wetgeving ter zake — evolueert snel. Hoewel Vekeman in een addendum aandacht besteedt aan «in het vooruitzicht gestelde wetswijzigingen», kon hij niet alleen vermelde arresten en adviezen niet voorzien; evenmin kon hij bevroeden dat inmiddels een zg. «mini-decreet Akkermans» (betreffende de wijziging van de bestemming van gebouwen) zou worden goedgekeurd, terwijl een «maxidecreet» — een totaal nieuwe wettelijke regeling van de ruimtelijke ordening — werd uitgewerkt, reeds voorlopig door de Vlaamse Executieve werd goedgekeurd en voor advies aan de Raad van State werd voorgelegd.

Inmiddels echter is het boek van Vekeman een veilige gids, een lichtbaken, een «must» voor al wie het vigerende recht moet hantieren. Of, om het mencantieler uit te drukken: in tegenstelling tot vele andere is dit boek zijn prijs — 6,50 fr. per bladzijde — overwaard.

L. P. Suetens

J. FOKKENS en C.N. DE BOER, *Bodembescherming in het landelijk gebied*, Tj. Willink, Zwolle, 1984, 30 blz., fl. 12.

Dit boekje bevat de inleidingen en het verslag van de vijfde ledenvergadering van de Vereniging voor Milieurecht, gehouden op 2 februari 1984.

Fokkens gaat in het algemeen in op de bodembescherming in het landelijk gebied. Uitgangspunt van het Nederlandse ontwerp van wet bodembescherming is het belang van de multifunctionaliteit

van de bodem. Bescherming van de meest kwetsbare, in casu de ecologische, functie omvat in feite tevens de bescherming van de overige functies.

Fokkens beklemtoont dat wet en uitvoeringsregelingen pas dan werkelijk effect sorteren, indien ze onderwerp uitmaken van een doelgerichte strategie. «Dat veronderstelt meer, maar vooral ook ander overheidsbeleid dan nu veelal het geval is en vooral ook een actieve manier van wetshanteren» (p. 4).

De Boer bespreekt een specifiek aspect van de bodembescherming, namelijk de verontreiniging door het overvloedig gebruik van meststoffen. Het bemestingsregime dient zodanig te zijn, dat de belasting van de bodem en de uitspoeling van verontreinigende stoffen naar grond- en oppervlaktewater drastisch worden teruggedrongen.

De Boer behandelt tevens het ontwerp van een nieuwe Nederlandse Meststoffenwet, waarbij niet alleen de deugdelijkheid van een stof uit een puur kwaliteitsoogpunt zal meetellen, maar nu ook het belang van de bodem uitgangspunt zal zijn. De nieuwe wet zal de mestbanken van een wettelijke basis voorzien; mogelijkheden ontstaan voor het terugdringen van zware metalen uit het milieu.

Tijdens de vergadering en discussie blijkt de aandacht van de leden van de Vereniging voor Milieurecht vooral te gaan naar het probleem van het mestoverschot, de intensieve veehouderijen, en de bescherming van het grondwater en de drinkwaterputten.

Het klinkt allemaal zeer vertrouwd in Vlaamse oren; bij ons zullen het nieuwe decreet op de bescherming van het grondwater, enerzijds, en het in voorbereiding zijnde decreet op de hinderlijke bedrijven, anderzijds, hopelijk tevens een nieuw startpunt zijn voor een effectief beleid van bodembescherming in het landelijk gebied.

L.P.S.

M. LOTH, **Recht en taal. Een kleine methodologie**, Gouda Quint, Arnhem, 1984, 183 blz.

Op het eerste gezicht zou men denken vóór zich een boek te hebben over de Nederlandse rechtstaal, met name hoe je woorden en begrippen op de juiste wijze dient te schrijven en te interpreteren.

Niets daarvan, want eerder heeft de auteur getipt op de logica en argumentatieleer. Dit doet hij evenwel op een begrijpelijke en tegelijk systematische wijze zodat de diverse onderwerpen niet enkel voor studenten bevattelijk worden uiteengezet: recht als taalspel, begripvorming, structuur van de rechtstaal, enz. met tussendoor een aantal methodologische regels die voor juristen meegenomen zijn en waartegen zo vaak wordt gezondigd.

Hoewel het zakenregister als erg bruikbaar overkomt, kan minstens enige kritiek worden geleverd op de onvolledige bibliografische verwijzingen in de literatuur. Dit is wel erg jammer voor een dergelijk vlot bruikbaar handboek dat gerust in de plaats mag worden gesteld van de vaak niets ter zake doende cursussen «Logica en argumentatieleer» die ieder academiejaar aan vele honderden studenten worden gedoceerd en dit zonder onderscheid van discipline, waarbij rechtsstudenten veelal in de kou blijven staan.

BALIELEVEN

De oprichting van twee Orden van Advocaten in het gerechtelijk arrondissement Brussel

De wet van 4 mei 1984, houdende wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op de oprichting van twee Orden van advocaten in het gerechtelijk arrondissement Brussel, is in het Staatsblad van 7 september 1984 gepubliceerd. De tekst luidt:

Artikel 1. Artikel 430 van het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling:

«1. In de hoofdplaats van ieder gerechtelijk arrondissement wordt uiterlijk op 1 december van elk jaar een tableau opgemaakt van de orde van advocaten en een lijst van stagiairs, die hun kantoor in het arrondissement hebben.

Het tableau en de lijst worden aangeplakt door toedoen van de stafhouder, die zorg draagt dat zij worden bijgehouden.

2. Evenwel zijn er in het gerechtelijk arrondissement Brussel twee orden: de Franse orde van advocaten bij de balie te Brussel en de Nederlandse orde van advocaten bij de balie te Brussel.

De Franse orde van advocaten bij de balie te Brussel bestaat uit de advocaten die hun kantoor hebben in het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad en die hun inschrijving op het tableau verkregen hebben.

De Nederlandse orde van advocaten bij de balie te Brussel bestaat uit de advocaten die hun kantoor hebben in het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad en in het administratief arrondissement Halle-Vilvoorde en die hun inschrijving op het tableau verkregen hebben.

De Franse orde van Advocaten bij de balie te Brussel maakt de lijst op van de stagiairs die hun kantoor gevestigd hebben in het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad.

De Nederlandse orde van advocaten bij de balie te Brussel maakt de lijst op van de stagiairs die hun kantoor gevestigd hebben in de administratieve arrondissementen Brussel-Hoofdstad en Halle-Vilvoorde.»

Art. 2. Artikel 433 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepalingen:

«De advocaten die ingeschreven zijn geweest op het tableau van de orde en hun wederinschrijving verkrijgen op dat tableau of hun inschrijving op het tableau van een andere balie, kunnen er ingeschreven worden met de rang van hun eerste inschrijving.

Hetzelfde geldt voor de advocaten van de balie te Brussel, ook voor hen die, vóór de oprichting van twee afzonderlijke orden in het gerechtelijk arrondissement Brussel, reeds ingeschreven waren op het tableau van de orde van advocaten te Brussel.»

Art. 3. Artikel 448, van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door het volgende lid:

«Voor elke balie wordt een Raad van de orde gevormd. Evenwel, voor de balie te Brussel hebben de beide bij artikel 430, 2°, bedoelde orden ieder hun eigen Raad.»

Art. 4. In artikel 451 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° Het teken «§ 1» vervalt.

2. Paragraaf 2 wordt opgeheven.

Art. 5. In artikel 490 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 7 juni 1972, worden het derde en het vierde lid vervangen door de volgende leden:

«De balies zijn in de algemene raad vertegenwoordigd naargelang zij behoren tot de groep van de nederlandstalige balies of tot de groep van de franstalige balies, zoals bepaald in artikel 498, vijfde en zesde lid.

In het gerechtelijk arrondissement Brussel worden de adviezen bedoeld in de artikelen 66, 88 en 195 gegeven door de stafhouder van elk van de twee orden van advocaten.»

Art. 6. In artikel 498 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 7 juni 1972, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° Het tweede lid wordt vervangen door het volgende lid:

«Iedere beslissing moet de meerderheid van de stemmen verkrijgen die de balies vertegenwoordigen die respectievelijk behoren tot de groep van de nederlandstalige balies en tot de groep van de franstalige balies»

2° Het vijfde lid wordt vervangen door de volgende leden:

«De Franse orde bij de balie van Brussel, de orden van de balies van Aarlen, Bergen, Charleroi, Dinant, Doornik, Hoei, Luik, Marche-en-Famenne, Namen, Neufchâteau, Nijvel en Verviers behoren tot de groep van de franstalige balies.

De Nederlandse orde bij de balie van Brussel, de orden van de balies van Antwerpen, Brugge, Dendermonde, Gent, Hasselt, Ieper, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Oudenaarde, Tongeren, Turnhout en Veurne behoren tot de groep van de nederlandstalige balies.»

Art. 7. Artikel 499, tweede lid, van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door het volgende lid:

«Iedere beslissing moet, in dat geval, zowel in de groep van de nederlandstalige balies, als in de groep van de franstalige balies, de meerderheid verkrijgen van de stemmen van de balies die vertegen-

woordigd zijn volgens de regels van artikel 498; zij moet ook twee derde van de stemmen verkrijgen van de advocaten die vertegenwoordigd zijn volgens de regels van hetzelfde artikel.»

Overgangsbepalingen

Art. 8. § 1. Als overgangsmaatregel mag iedere advocaat met kantoor in het administratief arrondissement Halle-Vilvoorde zich laten inschrijven op het tableau of op de lijst van stagiairs van de Franse orde of van de Nederlandse orde van advocaten bij de balie te Brussel.

Deze vrije keuze wordt eveneens toegekend aan de advocaten die hun kantoor zullen vestigen in het administratief arrondissement Halle-Vilvoorde uiterlijk tien jaar na de inwerkingtreding van de huidige wet, behoudens vroegere definitieve vastlegging van de grenzen van de gewesten.

§ 2. De eerste verkiezingen in elk van beide door deze wet opgerichte orden zullen worden gehouden uiterlijk binnen drie maanden na de inwerkingtreding van deze wet.

Evenwel zal deze termijn geschorst worden gedurende de gerechtelijke vakantie.

Met het oog daarop zullen vier lijsten samengesteld worden. Eén lijst zal de advocaten behelzen die ingeschreven zijn op het tableau van de orde van advocaten bij de balie te Brussel en die hun inschrijving gekozen hebben bij de Franse orde; een andere lijst zal de advocaten behelzen die ingeschreven zijn op hetzelfde tableau en die hun inschrijving gekozen hebben bij de Nederlandse Orde. De twee lijsten van stagiairs zullen op dezelfde wijze samengesteld worden.

De inschrijving op één van deze vier lijsten zal geschieden naar gelang van de keuze die de advocaten zullen gedaan hebben volgens de modaliteiten uitgevaardigd door de Raad van de orde van advocaten bij de balie te Brussel.

De advocaten die deze keuze niet gedaan hebben zullen ingeschreven worden op één van de vier lijsten volgens hun inschrijving op de laatste verkiezingslijsten die bij de balie te Brussel bestonden op het ogenblik van de inwerkingtreding van deze wet.

§ 3. De in § 2 bedoelde lijsten worden aangelegd en bijgehouden door toedoen van de stafhouder van de balie te Brussel. Inzage van die lijsten hebben alleen de leden van de Raad van de orde.

§ 4. De twee Raden van de orde bij de balie te Brussel treden in werking de eerste dag van de maand volgend op hun verkiezing. Gelijktijdig wordt de orde van advocaten bij de balie te Brussel ontbonden. Zij wordt geacht voort te bestaan voor haar vereffening.

De Raden, die voor de beide orden ontstaan uit de verkiezingen georganiseerd overeenkomstig § 2, worden als vereffenaars aangesteld.

Zij gaan over tot de vereffening, verdelen het patrimonium van de ontbonden orde, of brengen, in voorkomend geval, vrijwillige onverdeeldheden tot stand in het belang van de diensten die aan de twee orden gemeenschappelijk zijn, overeenkomstig de principes en de regels die de Raad van de Orde van advocaten bij de balie te Brussel zal uitgevaardigd hebben vóór de ontbinding van die orde.

§ 5. In afwijking van artikel 1676, 2 van het Gerechtelijk Wetboek kan elk geschil dat naar aanleiding van de vereffening zou ontstaan, door arbitrage beslecht worden.

Het scheidsrechterlijk college zal bestaan uit drie scheidsrechters, waarvan elke orde er één aanwijst, terwijl de twee aangewezen scheidsrechters de derde benoemen.

Ingeval de twee scheidsrechters het niet eens worden zal de derde scheidsrechter aangewezen worden door de Procureur-Generaal bij het Hof van Cassatie.

§ 6. In afwijking van artikel 430, eerste lid, worden de nieuwe tableaux van advocaten en de nieuwe lijsten van stagiairs ingeschreven bij de orden opgericht door deze wet opgemaakt uiterlijk drie maanden na de verkiezingen bedoeld bij § 2.

§ 7. De ere-advocaten bij de balie te Brussel kiezen binnen drie maanden na de in § 2 bedoelde verkiezingen, de lijst waarop zij wensen ingeschreven te worden, hetzij achteraan op het tableau van de Franse Orde, hetzij achteraan op het tableau van de Nederlandse Orde.

De taal gebruikt voor het toekennen van de titel van ere-advocaat bepaalt de inschrijving van hen die geen keuze hebben gedaan.

Art. 9. Deze wet treedt in werking de dag waarop zij in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

Orde der Advocaten te Veurne — Samenstelling van de Raad van de Orde.

Stafhouder: mr. R. Leper; leden: mrs. Hugo Gevaert, uittredend stafhouder, Willy Vanhuyse, gewezen stafhouder, Georges Lagrou, gewezen stafhouder; Rik Ascrawat, Jan Loones en F. George.

Conferentie der Jonge Balie te Kortrijk Openingsvergadering op 26 oktober 1984

De Conferentie van de Jonge Balie te Kortrijk houdt haar plechtige openingsvergadering op vrijdag 26 oktober 1984 te 16 uur in het Gerechtsgebouw te Kortrijk.

De openingsrede zal worden uitgesproken door mr. Jean-Paul Vallaeys en draagt als titel: «Misbruik van vertrouwen en oplichting: wetteksten uit 1867 getoetst aan de hedendaagse realiteit».

Na de openingsvergadering wordt een receptie aangeboden.

Vlaams Pleitgenootschap te Brussel Samenstelling van het bestuur

Voorzitter: mr. A. Gooris; eerste-ondervoorzitter: mr. André De Becker; tweede-ondervoorzitter: mr. Johan Lievens; oudvoorzitter: mr. Huguette Geinger; secretarissen: mrs. Eric Nieuwdorp en Martine Leo; penningmeester: mr. Christine De Luyck; verantwoordelijke stagiairs: mr. Georges-Bernard Van Parijs; verantwoordelijke tijdschrift: mr. Werner Daem; leden: mrs. Johan Vlogaert, Michel De Cuyper en Paul Lemmens; openingsredenaar: mr. Johan Lievens; revue: mr. Eric Brewaeys; secretariaat: mr. Pieter Van Waeg.

Vlaamse Conferentie der Balie van Gent — Samenstelling van het bestuur.

Voorzitter: mr. Philippe Leroy; dauphin: mr. Guy Naessens; ondervoorzitter: mr. Rik Torrekens; secretaris: mr. Dominique Matthys; penningmeester: mr. Frank Van Hoorde; leden: mrs. Johan Debudt, Erwin Penning, Claudine Sorgeloose, Stefaan Tack, Serge Van Eeghem en Chris Van Hoecke; vertegenwoordiger der stagiairs; mr. Luc Thabert; past-voorzitter: mr. Frans Vanbiervliet.

De plechtige openingszitting vindt plaats in het stadhuis te Gent op 27 oktober 1984.

Openingszitting van de Conferentie van de Jonge Balie te Mechelen

De plechtige openingszitting van de Conferentie van de Jonge Balie vindt plaats op zaterdag 13 oktober 1984, te 16 uur in de correctionele zittingszaal van het gerechtsgebouw, Keizerstraat, Mechelen.

De heer Marcel Kocken, hoofd van de dienst cultuur van de stad Mechelen, zal spreken over: «De malleus malificarum - een vreemd rechtskundig handboek».

BERICHTEN

Rechtsfaculteit te Gent — François Laurent-hulde, mei 1987 — Oproep voor wetenschappelijke bijdragen

De Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Rijksuniversiteit Gent organiseert in de tweede week van mei 1987 een internationale hulde aan de befaamde civilist, internationalist en historicus *François Laurent* (1810-1887) naar aanleiding van de honderdste verjaardag van diens overlijden.

Ter gelegenheid van die huldiging zal in de gebouwen van de Rijksuniversiteit te Gent een wetenschappelijk colloquium plaatsvinden over belangrijke aspecten van de rechtsontwikkeling in de tweede helft van de negentiende eeuw en over de betekenis daarin van François Laurent. De slotzitting van het colloquium zal een plechtige hulde aan François Laurent vormen.

Dit is een eerste oproep gericht tot juristen van diverse landen ter wereld voor wetenschappelijke bijdragen tot dat colloquium.

Het Inrichtend Comité te Gent ontvangt graag studies aangaande de algemene rechtsleer, het civiel recht of het internationaal privaatrecht van de tweede helft van de 19e eeuw. Studies die geheel of gedeeltelijk zouden slaan op de uitstraling van het werk van François Laurent of op zijn internationale contacten zullen speciaal geapprecieerd worden.

Een verzameling van artikelen rond de hierna nader omschreven thema's zal door het Inrichtend Comité worden gepubliceerd voorafgaand aan de feestweek.

Die publikatie zal de vorm aannemen van een herdenkingsbundel François Laurent. Ze zal worden toegezonden aan hen die inschrijven voor het Colloquium van 1987. Het boek zal aldus het wetenschappelijk niveau en de voorbereiding van de conferenties ondersteunen.

Over de opname van de ingeleverde teksten oordeelt het Inrichtend Comité vrij. Niet opgenomen teksten worden teruggestuurd.

Aan de auteurs kan worden gevraagd om op het colloquium van februari 1987 een voordracht te houden.

Het Inrichtend Comité zal een beperkt aantal jongere auteurs, voor een kwaliteitsvol artikel belonen met een bedrag van 10.000 of 20.000 fr.

De drie thema's van het colloquium en dus tegelijk van de gevraagde bijdragen zijn:

a) *Algemene rechtsleer.* — De spanning tussen de werkelijkheid van de wet en de rechtswerkelijkheid. De relatie tussen de rechter en de wetgever in de late 19e eeuw en in de late 20e eeuw. De vernieuwing en hercodificatie van het burgerlijk recht in de late 19e eeuw en de huidige behoefte aan een vernieuwd privaatrechtelijk kader.

b) *Laurent en zijn tijdgenoten tegenover de vernieuwing van het burgerlijk recht.* — De gelijkheidsgedachte en de algehele hervorming van het familierecht, het huwelijksvermogensrecht en erfrecht. Laurent zijn visie op de rechtspersoonlijkheid en op de vennootschap; zijn hervormingsplannen m.b.t. de publiciteit van rechtshandelingen. De wederzijdse beïnvloeding van grote Europese auteurs in de codificatiebeweging van de late 19e eeuw.

c) *Internationaal privaatrecht.* — De doorbraak van het multilateraal verwijzingsmodel, van de aanknoping bij de nationaliteit en van het universalisme. De ontwikkeling van de erkenningsleer en de «vested rights theory». De invloed van François Laurent in die opbloei van het internationalisme: zijn relaties met Mancini, Asser, Westlake, Mittermaier en anderen. Het ontstaan van het Institut de Droit International.

De gevraagde wetenschappelijke bijdragen mogen in het Nederlands, het Frans, het Engels, het Duits of het Spaans zijn gesteld. Voor het wetenschappelijk colloquium ter huldiging van François Laurent zullen de officiële talen het Nederlands, Frans en Engels zijn.

Van de acta van het wetenschappelijk colloquium zal naderhand een tweede afzonderlijke boekband worden gemaakt, waarin onder meer de feestrede over de persoon van François Laurent, over zijn geschiedschrijving en over zijn sociale en politieke betekenis zullen worden begrepen.

De gevraagde wetenschappelijke bijdragen moeten op het Secretariaat van het Inrichtend Comité te Gent toekomen *uiterlijk 31 december 1985*.

De internationale oproep voor medewerking zal worden herhaald. Bovendien zullen hoogstaande academici voor hun medewerking aan de drie genoemde secties persoonlijk worden aangezocht.

Voor alle mededelingen en voor verzoeken om inlichtingen, zich wenden tot: Herdenking François Laurent, Secretariaat van het Inrichtend Comité, Faculteit der Rechtsgeleerdheid R.U.G., Universiteitstraat 4, B-9000 Gent.

Het Inrichtend Comité: de professoren Boudewijn Bouckaert, Johan Erauw, Simon Frédericq, Helmut Gaus, Johan Gerlo, Yvette Merchiers, Guy Schrans en Marcel Storme.

Jaarvergadering en Studiedag Vereniging voor Familie- en Jeugdrecht

De jaarvergadering en studiedag van de Vereniging voor Familie- en Jeugdrecht wordt dit jaar gehouden op vrijdag 7 december in de King-zaal van de Vrije Universiteit te Amsterdam. Aanvang: 10.00 uur.

Het thema van de studiedag is «Het Huwelijk». De discussie zal gevoerd worden aan de hand van een bundel opstellen en daarop gebaseerde stellingen. De bundel zal in oktober bij Tjeenk Willink Zwolle, verschijnen. De stellingen worden opgenomen in het Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht van november 1984.

Een ieder, ook leden van de Vereniging FJR, die deze dag wil bijwonen, gelieve zich bij voorkeur schriftelijk, aan te melden bij mevr. mr. M. Thiebout, De Vriesstraat 13 2613 CA Delft (015-143722). Voor niet-leden bedragen de kosten voor deelname f 40, te storten op girorek. 5409568 t.n.v. Ver. FJR te Delft.

Nederlandse Juristenvereniging

De algemene ledenvergadering van de Nederlandse Juristenvereniging zal op 14 juni 1985 te Haarlem worden gehouden met preadviezen over de onderwerpen: «Het handhaven van de openbare orde» en «Het overgangsrecht Nieuw B.W.».

De preadviseurs zijn: prof. mr. H. Ph. J.A.M. Hennekens, mr. J.J.H. Suyver, prof. mr. C.J.H. Brunner en mr. H. Stein.

In het komende bestuursjaar zal prof. mr. W.M. Kleijn als voorzitter en prof. mr. J.A. Borman als vice-voorzitter optreden.

Symposium «Rechter en Mensenrechtenbeleid»

Ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan dit najaar van het Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM) organiseert het comité op zaterdag 29 september 1984 in het Vredespaleis te Den Haag een symposium getiteld: «Rechter en Mensenrechtenbeleid». Tijdens het symposium, onder voorzitterschap van mr. P.J.G. Kapteyn, zullen drie inleidingen worden gehouden, waarna een plenaire discussie zal plaatsvinden.

Spreekers op het symposium zullen zijn: prof. mr. E.A. Alkema, hoogleraar Inleiding aan de RU Groningen en buitengewoon hoogleraar Rechten van de Mens aan de Universiteit van Amsterdam, die een algemene inleiding over het thema zal houden; prof. mr. J.C.M. Leijten, advocaat-generaal bij de Hoge Raad en buitengewoon hoogleraar burgerlijk procesrecht aan de KU Nijmegen over de Hoge Raad en de rechten van de mens. Na de lunchpauze zal prof. mr. H.G. Schermers, hoogleraar Internationale Organisaties aan de RU Leiden en lid van de Europese Commissie voor de Rechten van de Mens het woord voeren over de vraag of het wenselijk is het Europese Mensenrechtshof te Straatsburg de bevoegdheid te geven, op verzoek van de nationale rechter, een prejudiciële beslissing te geven over de uitleg van de artikelen van de Europese Conventie.

Het symposium is toegankelijk voor leden van het NJCM en voor niet-leden. Nadere informatie over het tijdstip van aanvang, het volledige dagprogramma, de deelnamekosten en de ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van het NJCM uit te geven lustrumbundel bij de uitvoerend secretaris van het comité, mr. A. Heijblom, Hugo de Grootstraat 27a, Postbus 9520, 2300 RA Leiden, tel.: 070-149641, tst. 348 en in het NJCM-bulletin.

Kluwer's Post Scriptum 1985

In het kader van Kluwer's Post Scriptum wordt jaarlijks een prijs uitgereikt aan een student(e) of afgestudeerde als beloning voor een werkstuk of scriptie.

De prijs, die bestaat uit een bedrag van f 10.000, heeft tot doel de winnaar of winnares de mogelijkheid te bieden zich verder te ontplooiën op rechtswetenschappelijk gebied door middel van een studiebeurs, studiereis of anderszins.

Ook dit jaar worden studenten en afgestudeerden uitgenodigd om hun scripties of werkstukken in te zenden aan de jury van Kluwer's Post Scriptum.

Inzending voor Kluwer's Post Scriptum 1985 dient te geschieden voor 1 november 1984. Voor beoordeling komen in aanmerking doctoraalscripties, werkstukken of andere daarmee te vergelijken wetenschappelijke publikaties, zoals bijvoorbeeld tijdschriftartikelen.

len, over een onderwerp op het terrein van de rechtswetenschappen in brede zin.

De jury bestaat uit mr. J.M. Polak, lid van de Raad van State en oud-hoogleraar te Wageningen, mr. J. van Soest, advocaat-generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden en oud-hoogleraar te Amsterdam en mr. C.J. van Zeben, lid van de Raad van State en oud-hoogleraar te Utrecht.

Zij kunnen zich in hun beoordeling laten bijstaan door specialisten op bijzondere rechtsgebieden.

Deelname staat open voor hen, die zich in de afstudeerfase bevinden of bevonden, zijn/waren ingeschreven aan een universiteit of instelling van hoger beroepsonderwijs in de periode van 1 november 1983 tot 1 november 1984 en daarnaast in genoemde periode de leeftijd van 30 jaar nog niet hebben bereikt.

Groepsdeelname behoort eveneens tot de mogelijkheden.

Werkstukken dienen na 1 september 1983 voltooid te zijn en in drievoud te worden ingezonden.

Adres voor inzending: Secretariaat van de Jury Kluwer's Post Scriptum, Prinsessegracht 21, 2514 AP 's-Gravenhage.

Nadere informatie over Kluwer's Post Scriptum en het reglement van deelname kan verkregen worden bij: Kluwer Groep rechtswetenschappen bv, mevr. mr. S.C. Verburg, Postbus 23, 7400 GA Deventer, tel. 05700-91198 (doorkiesnummer).

Algemene vergadering

Vlaams Rechtsgenootschap

Op 6 oktober organiseert het V.R.G., Oudstudenten-vereniging van de faculteit rechtsgeleerdheid K.U.Leuven, een jaarlijkse algemene vergadering onder het thema: «(De-/politiseren in de magistratuur en het openbaar ambt)». De vergadering heeft plaats in het faculteitsgebouw De Valk, Tiensestraat 41 te Leuven.

Programma

- 9.30 u.: Welkomstwoord door Prof. R. Blanpain, decaan faculteit rechtsgeleerdheid K.U.Leuven.
- 9.40 u.: Inleiding over het thema door Prof. L. Huyse, K.U.Leuven.
- 10.20 u.: Paneldebat o.l.v. Prof. G. Van Dievoet, met vertegenwoordigers van de vier grote politieke partijen: de hh. F. Baert (V.U.), A. Bourgeois (C.V.P.), L. Van den Bosch (S.P.) en G. Verhofstadt (P.V.V.).
Gelegenheid tot vragen stellen van uit de zaal.
- 12.00 u.: Slotbeschouwingen, door Prof. M. Storme (R.U.G.).

Alle geïnteresseerden, ook niet-leden zijn welkom.

Inschrijving is niet nodig.

Voor verdere inlichtingen: dr. Patrick SENAEVE, Secretaris, Tiensestraat 41, 3000 Leuven - Tel.: (016) 23.09.71.

Postuniversitaire Cyclus Willy Delva 1984-1985

Actuele problemen in verband met familierecht

De lessen van deze postuniversitaire cyclus, georganiseerd door de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Rijksuniversiteit Gent in samenwerking met de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Vrije Universiteit Brussel worden gegeven te Gent van 9 november 1984 tot 21 december 1984 voor de juristen uit Oost- en West Vlaanderen en te Brussel van 18 januari 1985 tot 1 maart 1985 voor de juristen uit Antwerpen, Brabant en Limburg.

Programma

- 1. 9 november 1984
 - 16.00 u.: Echtscheiding
Dr. W. Pintens, E.a. Assistent K.U.L.
 - 18.00 u.: Ongehuwd samenwonen
Prof. Dr. A. Heyvaert, U.I.A.
- 2. 16 november 1984
 - 16.00 u.: Onderhoudsgelden
Prof. Dr. J. Gerlo, R.U.G.
 - 18.00 u.: Bevoegdheids- en procedureperikelen
Prof. Dr. M. Storme, R.U.G. en
Mr. B. Deconinck, Assistent R.U.G.

3. 23 november 1984

- 16.00 u.: Huwelijkscontract en wijziging van huwelijksvermogensstelsel
Prof. Dr. M. Coene, U.I.A.
- 18.00 u.: Huwelijksvoordelen en contractuele erfstellingen
Prof. Dr. G. Van Oosterwijck, V.U.B.

4. 30 november 1984

- 16.00 u.: Vennootschappen en patrimonial familierecht
Prof. Dr. L. Weyts, K.U.L.
- 18.00 u.: Schulden en huwelijksvermogensrecht
Prof. Dr. H. Casman, V.U.B.

5. 7 december 1984

- 16.00 u.: Bescherming van de gezinswoning
Prof. Dr. G. Baeteman, V.U.B.
- 18.00 u.: Handelszaak en patrimonial familierecht
Prof. Dr. F. Bouckaert, K.U.L.

6. 14 december 1984

- 16.00 u.: Vereffening-verdeling huwelijksvermogensstelsel en nalatenschap
Prof. Dr. F. De Wulf, R.U.G.
- 18.00 u.: Voorbehouden en beschikbaar gedeelte
Prof. Dr. A. Vastersavendts, V.U.B.

7. 21 december 1984

- 16.00 u.: Onbekwamen
Mevr. M. Verrijcken, Vrederechter Borgerhout
- 17.15 u.: Slotrede: Het gezin op de grenzen van het recht
Prof. Dr. R. Dillemans, K.U.L.
- 18.00 u.: Receptie.

Na elke voordracht is er (te 17.00 u. en 19.00 u.) gelegenheid om vragen te stellen. Te 17.30 u. is er koffiepauze.

Praktische inlichtingen

Voor de lessenreeks te Gent:

- De voordrachten worden gehouden in de auditoria van de Rechtsfaculteit, Universiteitstraat 4, 9000 Gent.
De slotzitting op 21 december 1984 vindt plaats in de Aula, Voldersstraat 9.
- De inschrijving gebeurt voor 20 oktober 1984 door storting van 4.500,- Fr. op bankrekening nr. 440-0114391-03 van «Postuniversitaire lessencyclus Willy Delva - Familierecht».
- In het inschrijvingsgeld zijn begrepen:
 - de syllabus van de voordrachten, koffie, de slotreceptie,
 - de uitgave van de voordrachten in boekvorm.
- Het secretariaat wordt waargenomen door het Seminarie voor Burgerlijk Recht, Faculteit van de Rechtsgeleerdheid R.U.G., Universiteitstraat 4, 9000 Gent (Tel.: 091 / 25.76.51, nr. 233, de heer C. Willems).
- De organisatie van de cyclus berust bij Prof. dr. M. Storme en Prof. dr. J. Gerlo.

Voor de lessenreeks te Brussel:

Nadere inlichtingen te verkrijgen bij:
Prof. dr. G. Baeteman, Centrum voor Burgerlijk Recht,
Vrije Universiteit Brussel, Pleinlaan 2, 1050 Brussel.
Tel.: (02) 641.25.57.

Vereniging van verzekeringsjuristen — Bijeenkomst te Gent.

De eerste bijeenkomst van het nieuwe werkjaar vindt plaats te Gent op maandag 8 oktober 1984 te 18.30 u. bij de verzekeringsmaatschappij «De noordstar en Boerhaave», Groot Brittanniëlaan 125, Gent. Ingang en Parking: Nonnemeerstraat 26.

De gastspreker is professor mr. Storme over het onderwerp «Pleidooi tot invoering van het bindend advies in het Belgische recht».

Een autobus vertrekt uit Antwerpen (aan het Crest Hotel, G. Legrellelaan) om 17.15 u. Vóór de uiteenzetting zal een etentje en drank worden aangeboden.

Deelname in de onkosten: -leden V.J.V.: 200 F, niet-leden: 300,- F, ter plaatse te betalen.

Inschrijvingen uiterlijk op 1 oktober 1984, telefonisch op het nr. 03/218.17.63, met melding of men wil gebruik maken van het gratis autobusvervoer.

TIJDSCHRIFTEN

Jurisprudence de Liège, 1984

nr. 11, 16 maart

X., noot onder Rb. Marche-en-Famenne (kort ged.), 21 december 1983 en Rb. Dinant (kort ged.), 19 januari 1984 bevoegdheid van de voorzitter in kort geding om een voorlopige beheerder *ad hoc* van een nalatenschap te benoemen).

nr. 14, 6 april

P.M., noot onder Kh. Luik, 7 maart 1984 (faillissement — op drachtgever die contracteert met een niet-geregistreerde aannemer - hoofdelijke aansprakelijkheid voor de bedragen die door deze aannemer aan de R.S.Z. verschuldigd zijn - schuldvordering van de R.S.Z. tegen die opdrachtgever niet bevoorrecht).

Nederlands Juristenblad, 1984

nr. 9, 3 maart

Versteeg, A.J.H.W.M., Op de grenzen van de rechtshandeling naar burgerlijk recht en de beschikking. De prejudiciële vraag in het kader van de gemengde rechtsverhouding; Van Genugten, W.J.M., De deeltijdse (rechten)studie; Polak, J.M., Complementaire rechtspraak; Pinckaers, B.J.A.W.V.M., De kameel van de commissie en het paard van Orwell (bezwaren tegen de invoering van het Nieuw B.W.); Bax, C.J., en Blom, H.W., Het Alkmaarse euthanasievonnissen: een reactie (met naschrift van Borst, W.L., en De Blois, M.); De Soeten, G.H., Zekerheidsverschaffing en vennootschappelijk belang (met naschrift van Ophof, H.P.J.); Boekbesprekingen; Rechtspraak Hoge Raad (civiele kamer, strafkamer, belastingkamer), Raad van State en Centrale Raad van Beroep; X., Wetgeving; X., Berichten: Het functioneren van de beklagregeling voor gedetineerden; Gereguleerde verstrekking van harddrugs. Amsterdamse aanpak door minister afgewezen; Huwelijksafkondiging wordt afgeschaft; Remigratie buitenlandse werknemers; X., Kamervraag: bestrijding van plaagtelefoonies.

nr. 10, 10 maart

Banner, F.A.W., De berger in gevaar?; Brouns, P.J.H.M., Een drugsoverlastbepaling in de Groningse Algemene Politieverordening; Neels, A.H.J., Het effect van de Wet vermogenssancties op de beroepsmogelijkheden bij de Wet Economische Delicten; Polak, J.M., Leentewetjes; Jeurissen, P.H.J., en Kooijman, J.J.A.L., Het najaarsweer van prof. Rood (beschouwingen bij de ambtenarenacties, met naschrift van M.G. Rood); Gokkel, H.R.W., en Van Hees-Westerduin, M.G., 98 Juristen en hun feestbundel (met naschrift van Fornara, F.A.), Boekbesprekingen; Rechtspraak Hoge Raad (civiele kamer en strafkamer); X., Wetgeving; X., Berichten: Goedkeuring van verdragen; Nieuwe Gemeentewet; Commissie Deregulering schort werk op; V.N.-fonds voor slachtoffers van foltering; X., Kamervragen: Toetsing van subsidieaanvragen aan Bijbel in samenlezing met artikel 1 Grondwet; X., Universitair nieuws: Programmafinanciering van rechtsgeleerd onderzoek.

nr. 11, 17 maart

Hennekens, H.Ph.J.A.M., Politiebevelen en burgervrijheden, Zwemmer, J.W., Knevelarij, een misdrijf of een bestuurlijk verzuim?; Korthals Altes, W.F., Boekvernietiging en journalistieke verschoning; Beydals, G., Het voorgestelde nieuw artikel 29 Vreemdelingenwet; Boekbesprekingen; Rechtspraak Hoge Raad (civiele kamer, strafkamer en belastingkamer); X., Wetgeving; X., Berichten: Snellere ontslagprocedure. Aanbevelingen door Stichting van de Arbeid; Procedure Planologische Kernbeslissing moet wettelijk geregeld worden. Advies van de Commissie Wetgevingsvraagstukken; Reparationenota gelijke behandeling; Korte vrijheidsstraf vervangen door alternatief; Consumentenproblemen onder de oppervlakte; Minder echtparen; X., Kamervragen: Euthanasiepas.

nr. 12, 24 maart

Redactioneel; Bruinsma, F., Heerma Van Voss, G., en Van den Heuvel, G., Recente rechtsantropologie en rechtspsychologie in

Nederland; Boekbesprekingen; Rechtspraak Hoge Raad (civiele kamer en strafkamer); X., Berichten: Eindbericht van de Commissie-Geelhood; Rapport staatscommissie relatie kiezers-beleidsvorming.

nr. 13, 31 maart

Politoff, S.I., Rechters in militaire dictaturen; Rank, W.A.K., De betekenis van artikel 6.1.6.15a N.B.W. voor «betaling» met behulp van girobetaalkaart of betaalcheque; d'Oliveira, U., Reclame en mr. Abraham Raab; Jongbloed, A.W., Trouw moet blijken; Verlegh, D., Bezoek aan de jaarvergadering van het Thijmgenootschap; Noordam, F.M., Illegale immigranten en Algemene Bijstandswet. Een reactie (met naschrift van Schermers, H.G.); Boekbesprekingen; Rechtspraak Hoge Raad (strafkamer); X., Wetgeving; X., Berichten: Juridische fusie verenigingen en stichtingen. Wetsontwerp ingediend; Bevoegdheid Nationale Ombudsman uitgebreid tot provincies en gemeenten; Arbeidsvoorwaarden in de openbare dienst; Verplichte comparatie verdwijnt uit scheidingsprocesrecht; Aanwijzingen voor de wetgevingstechniek; Eerder advies van de Raad van State bij initiatiefvoorstellen; Bestrijding van seksueel geweld. Advies van de Emancipatieraad; Gelijke behandeling in de Algemene Ouderdomswet. Advies van de Sociaal-Economische Raad; Dienstverlening; X., Kamervraag: Cellentekort; X., Universitair nieuws: Nieuwe studierichting bestuurskunde.

Recueil général de l'enregistrement et du notariat, 1984

maart

X., Circulaire du 17 novembre 1983 commentant l'arrêté royal n° 150 du 30 décembre 1982, modifiant l'arrêté n° 15 du 9 mars 1982 portant encouragement à la souscription ou à l'achat d'actions ou parts représentatives de droits sociaux dans des sociétés belges; X., noot bij antwoord van de minister van Financiën op parlementaire vraag van volksvertegenwoordiger Barzin van 20 september 1983 (belastingvrijstelling bij intekening op de bijzondere staatslening 1981); X., noot onder Antwerpen, 29 juni 1982 (overdracht van recht van voorkoop aan een derde — geen betwisting meer mogelijk betreffende het rechtsgeldig bestaan van een pachtovereenkomst met de pachter); X., noot onder bestuurlijke beslissing van 5 mei 1983 (successierechten — inlichtingen te verschaffen door derden, in het bijzonder door financiële instellingen); X., noot onder Rb. Nijvel, 6 september 1983 en Vred. Waver, 20 april 1983 (successierechten — inschrijving van wettelijke hypotheek — onbevoegdheid van de vrederechter om de inschrijving op te schorten tot nadere verantwoording is gegeven betreffende het actief van de nalatenschap en de identiteit van de erfgenamen).

Revue trimestrielle de droit familial, 1983

nr. 4

Lampe, M.-F., L'article 223 du Code civil et les limites du contentieux familial urgent et provisoire; Niyonzima, M., Le divorce par consentement mutuel d'après le code burundais des personnes et de la famille; Renchon, J.-L., noot onder Cass., 8 oktober 1982 (echtscheiding door onderlinge toestemming — voorafgaande overeenkomst — beding dat één van de echtgenoten voor het geheel zal bijdragen in de kosten van onderhoud van hun kind, en de andere echtgenoot in genen dele — voorwaarden van art. 1288, 2°, Ger. W. vervuld).

Tijdschrift voor agrarisch recht, 1984

nr. 1, maart

Fikkert, K.A., Het Kwekersrecht in Nederland — Nederlands preadvies voorgebracht op de studiedag van 7 oktoberr 1983 te Gent ingericht door de Belgische en Nederlandse verenigingen voor Agrarisch Recht; Lichorowicz, A., Le contrat de crédit bancaire dans l'agriculture polonaise. Notion et structure intérieure; Gotzen, R., Juridische aspecten van het grondbeleid; Renier, V., Le droit de la chasse (le partie).